

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Tiszagyulaháza
Község
Önkormányzata**

2023-2028.

Tartalom

<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)</u>	3
<u>Bevezetés</u>	3
<u>A település bemutatása</u>	3
<u>Értékeink, küldetésünk</u>	11
<u>Célok</u>	11
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)</u>	12
1. <u>Jogszábeli háttér bemutatása</u>	13
2. <u>Stratégiai környezet bemutatása</u>	13
3. <u>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	17
4. <u>A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u>	37
5. <u>A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	53
6. <u>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége</u>	61
7. <u>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége</u>	65
8. <u>Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása</u>	70
9. <u>A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	72
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	73
1. <u>A HEP IT részletei</u>	73
<u>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</u>	73
<u>Jövőképünk</u>	74
2. <u>Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	75
3. <u>Megvalósítás</u>	78
<u>3.1 A megvalósítás előkészítése</u>	78
<u>3.2 A megvalósítás folyamata</u>	78
<u>3.3 Monitoring és visszacsatolás</u>	81
<u>3.4 Nyilvánosság</u>	81
<u>3.6 Érvényesülés, módosítás</u>	82
4. <u>Elfogadás módja és dátuma</u>	83

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Tiszagyulaháza Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tiszagyulaháza **közigazgatási területe** tájféldrajzilag teljes egészében a Közép-tiszai-ártérhez tartozik. Ezen belül is a Borsodi-ártérhez, melynek a Tiszától keletre eső területeit Hortobágyi Tiszamentének is nevezik.

A Közép-Tisza mentén terjeszkedő **Andrássy-birtok egyik majorsági központja volt** - a Tisza-folyó és Újtikos között fekvő - Pusztagyulaháza. A névadó valószínű csíkszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula volt, aki a Tiszamenti települések lakóinak körében - a múlt század derekán - nagy tiszteletnek örvendett. Ő volt, aki 1845-ben - az első ármentesítő társaságot szervező - Széchenyi Istvánnal Tiszadob tájékán megismerkedett, s akiről Széchenyi már ekkor megjósolta, hogy az ifjú Andrássy Gyula döntő szerepre van hivatva az ország és a monarchia vezetésében, s már ekkor a maga utódjául jelölte meg a vízszabályozás irányításában és a tiszamenti magyar lakosság megmentésére célzó törekvésében.

A tiszadobi grófi birtok majorsági központja közigazgatásilag Tizzaszederkény (ma Tiszaújváros) községhez tartozott. A századfordulóra az állandóan Pusztagyulaházán lakó cselédség száma egyre nőtt. Az **új község alapjait a tömegesen Pusztagyulaházára költöző polgáriak vették meg**. "1903-ban például 54 polgári család költözött Gyulaháza tanyára". De költöztek ide a közeli, sőt, még a távolabbi településekről is.

A község alapítását a 27788/1908. IV. a. belügyminiszteri rendelet engedélyezte. Tiszagyulaháza elsősorban Tizzaszederkény közigazgatási területből, jórészt a grófi birtokból lett kiszakítva, de kiegészítették a polgári határból is.

Az 1920-as statisztikai adatok szerint Tiszagyulaháza kisközség Borsod vármegyében, a mezőcsáti járásban. A Trianon után területrendszerezéssel és közigazgatási határkiigazításokkal Szabolcs vármegyéhez került, majd 1950-ben a közigazgatási határmódosítások és megyekiigazítások során az újonnan szervezett Hajdú-

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Bihar megye községe lett. 1950 és 1970 között önálló község volt a polgári járásban, majd 1990-ig a debreceni járáshoz tartozott, mint Polgár társközsége.

Tiszaagyulaháza lakosságát alapításától kezdődően szegénysorba élő emberek alkották. A község alig több mint 100 évére ez rányomta a bélyegét. Az 1900-as évek elején épített házak kicsik, egyszerűek voltak, nincs a településen ebből az időből fennmaradt kúria, módosabb parasztház. A falusi emberek éltek a maguk egyszerű életét, de mindig igyekeztek, hogy helyzetükön jobbjátsanak, nem várva külső segítséget.

A község csak az önkormányzati választásokat követően tudott hátrányából látványosan lefaragni, a megújuló középületek a lakosság számára magas színvonalon biztosítják azokat a szolgáltatásokat, amelyekre igény mutatkozik, vagy annak biztosítása az önkormányzat számára a jogszabályok alapján kötelező.

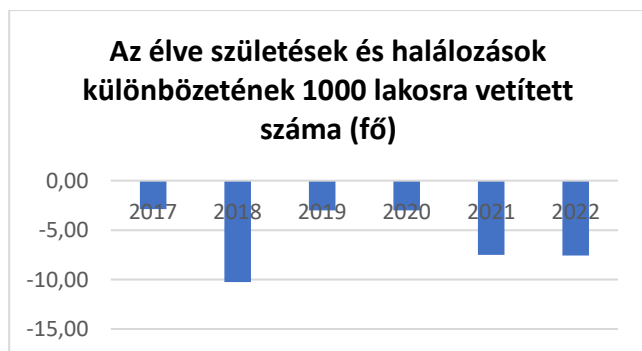
Demográfiai mutatók:

Tiszaagyulaháza lakossága az 1920-as statisztikai adatok szerint 581 fő magyar lakos, 2017-ben 696 főt számlált a település. Az összes növekedés 115 fő, mely az évek során bekövetkező, hol növekvő, hol csökkenő lakosságszám eredménye. Tiszaagyulaháza sohasem volt vonzó az idegenek számára, csak azok eresztettek gyökeret itt, akik baráti, családi, vagy munkahelyi kapcsolat során megismerték ennek az eldugott kis falunak a szépségét, az itt élő emberek gondolkodásmódját és felfedezték a csendes falusi környezet nyújtotta lehetőségeket.

Sajnos az utóbbi 10 évben évről-évre a lakosságszám stagnál, vagy csökken, 2017 és 2022 között összességében 15 fővel csökkent az állandó lakosok száma. A lakónépesség számát befolyásolja a községbe beköltözők és innen elköltözők (un.: belföldi vándorlás) számának egyenlege, mely estünkben a fenti időszakban (kivéve a 2020-as és 2021-es éveket) negatív és nagyobb, mint a születések és halálozások egyenlege (természetes szaporodás). A természetes szaporodási mutató a vizsgált 2017-2022. közötti időszakban szintén folyamatosan negatív, vagyis több a halálozás, mint az élveszületés.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-2,87
2018	-10,25
2019	-3,01
2020	-3,01
2021	-7,51
2022	-7,56

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2017. és 2022. között összességében 15 fővel csökkent az állandó lakosság száma. A vizsgált időszakban folyamatosan negatív a természetes szaporodási mutató.

Érdekességgéppen azonban megállapítható, hogy az előző program vizsgált időszakában (2014 – 2018. között) a demográfiai mutató csökkenése jóval nagyobb volt a mostani időszaknál, hiszen 2014 – 2018. között összesen 54 fővel csökkent az állandó lakosság száma, míg a jelen program időszakában 2017 – 2022. között csak 15 fővel csökkent az állandó lélekszám. Ez talán annak köszönhető, hogy az utóbbi néhány évben egyre több fiatal házaspár költözött be a községbe, akik kihasználták azt a lehetőséget, hogy Tiszagyulaháza két kisvároshoz is közel van (Polgár, Tiszaújváros), ezáltal sok minden könnyen elérhető, de mégis csendesebb, nyugodtabb falusi környezetben élhetnek és nevelhetik gyermekeiket.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	724	bázis év
2015	683	94,34%
2016	698	102,20%
2017	696	99,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	696	bázis év
2018	670	96,26%
2019	661	98,66%
2020	666	100,76%
2021	665	99,85%
2022	681	102,41%

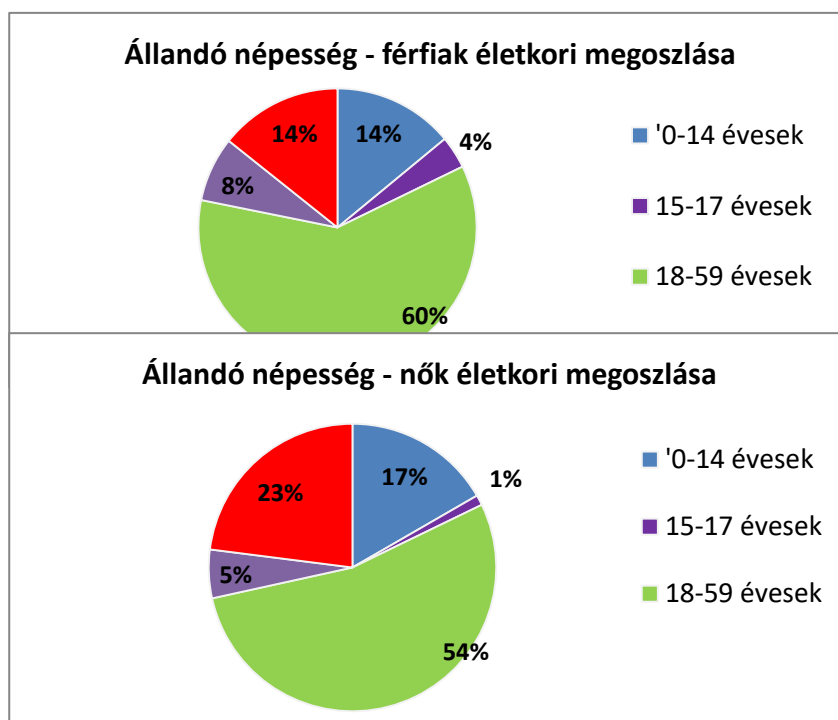
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fentieket támasztja alá a 4. számú táblázatban a belföldi vándorlások száma is, hiszen két évben is (2020-ban és 2021-ben) pozitív az egyenlege, valamint a 3. számú táblázat, az öregedési index, amelyben jól látható, hogy ha nem is nagy mértékben, de a 14 év alatti lakosság száma (15 fővel) emelkedett a vizsgált időszakban, míg a 65 év feletti lakosság száma összesen 10 fővel csökkent.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-2,87
2018	-26,35
2019	-10,52
2020	6,03
2021	4,51
2022	-7,56

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	371	348	719	51,60%	48,40%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			26	3,62%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	52	58	110	7,23%	8,07%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	14	4	18	1,95%	0,56%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	224	187	411	31,15%	26,01%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	28	19	47	3,89%	2,64%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	53	80	133	7,37%	11,13%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

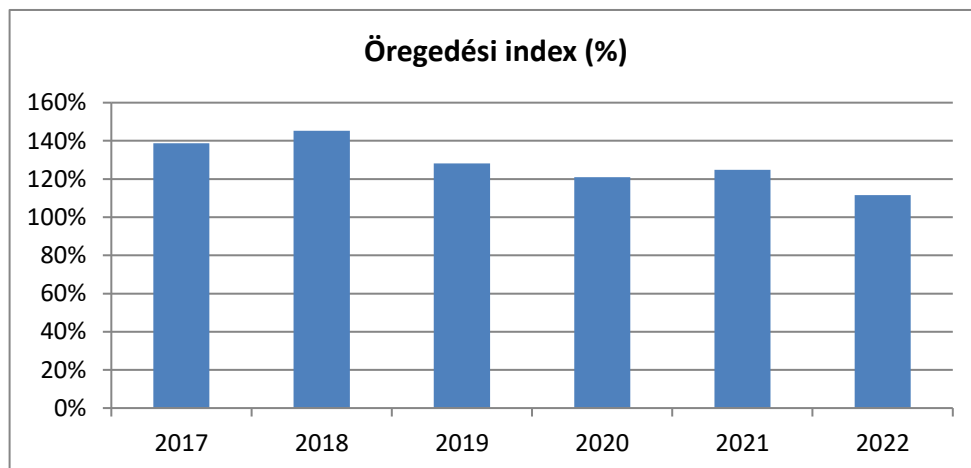
A 2. számú táblázatban látható, hogy az állandó népességben belül a nők aránya 48,4 %, a férfiaké pedig 51,6 %. Megállapítható, hogy a 65 éven felüli és a 0-14 éves korosztályt kivéve a férfiak aránya magasabb a nőknél.

Magyarország lakossága 1981. óta folyamatosan csökken, s közben folyamatosan öregedik. Az öregedési index (azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut) jól mutatja ezt a folyamatot a 3. számú táblázat, a 2017. évtől rendelkezésünkre álló adatok alapján.

Az alábbi ábrán a 14 év alatti és a 65 év feletti lakosság arányának változását mutatjuk be. Láthatjuk, hogy míg a 65 év feletti állandó lakosok száma a vizsgált időszakban 10 fővel csökkent, addig a 0-14 éves korú lakosság száma minimális emelkedést (15 fővel) mutat.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	136	98	138,78%
2018	138	95	145,26%
2019	132	103	128,16%
2020	133	110	120,91%
2021	136	109	124,77%
2022	126	113	111,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a lakosságszámhoz viszonyítva magas az aluliskolázottak aránya. Ez nagy problémát jelent ezeknek az embereknek a munkavállalásban, mert akik még 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkeznek, azoknak az önkormányzati közfoglalkoztatáson kívül nem igazán van más esélyük a munkahelyszerzésre.

Az alacsony iskolai végzettségüeknél jelentős probléma még, hogy ezek a családok csak akkor tudnak elmenni a közeli Polgár városba, vagy Tiszaújvárosba bevásárolni, amikor fizetést/segélyt kapnak. Erre a problémára jelentene megoldást a településen a piactér létesítése, ami szintén pályázat útján valósítható meg. Ez persze nemcsak a mélyszegénységben élő embereknek lenne kedvező, hanem azoknak az idős embereknek is, akik a települést már nem tudják elhagyni tömegközlekedéssel. Valamint hasznos lenne a helyi és környékbeli östermelőknek is, mert helyben, kulturált körülmények között árusíthatnák portékáikat.

Az időskorú lakosság száma jelentős, a település előregedőben van. Problémát jelent, hogy a romló közbiztonsági helyzetnek leginkább kitett célcsoport az idős korosztály. Erre megoldást jelenthetne, ha a településen élne egy körzeti megbízott, ezzel biztosítva az állandó rendőri jelenlétet. Ehhez az Önkormányzat azonban nem rendelkezik bérlettel, csak pályázat útján valósítható meg.

Ami még a közbiztonságot erősíteni tudná, az a kamera rendszer bővítése. Amikor kiépült a településen a kamerarendszer, elsősorban a középületek közelében volt lehetőség kamerákat telepíteni, legtöbb mellékutcában nincs kamera. Az idős korúak és természetesen az egész lakosság szubjektív biztonságérzetét növelné, ha a mellékutakban is lenne lehetőség kamerákat telepíteni. Ehhez is pályázati forrás szükséges, a nélkül nem megvalósítható.

Az idősök szempontjából kell megemlítenünk azt is, hogy egyre több az igény az idős korú lakosság részéről a szociális étkeztetésre. Az igényelt adagszám ezért hamarosan meghaladja a főzőkonyha kapacitását. Ezt a problémát mindenképpen orvosolni kell, de a konyha bővítéséhez és felújításához szintén pályázati forrás szükséges.

2021. február hónapban Tiszagyulaháza településen is beindult a népkonyha szolgáltatás, aminek keretén belül minden, 18 éven felüli személy kaphat napi egyszeri meleg ételt, amennyiben benyújtja rá az igényét (kivéve, aki szociális étkeztetésben részesül). Február végén a felnőtt lakosság jelentős része, 245 fő igényelte ezt a szolgáltatást.

A nők helyzetével kapcsolatban kevés adat áll rendelkezésre. Problémaként jelenik meg a nők szempontjából, hogy az iskolai szünetekben sok családban nem megoldott a gyermekek felügyelete, ahol nincs jelen nagyszülő. A probléma megoldására ingyenes programokat, táborokat kellene szervezni.

A nők esetében a bölcsőde hiánya is nagy problémát jelent, hiszen akadályozza őket a munkavállalásban, illetve a munkába való visszatérésben, mivel nincs megoldva a bölcsődés korú gyermekek felügyelete a településen.

A gyermekek szempontjából problémát jelent, hogy a néhány évvel ezelőtt felújított óvoda eszközei elhasználódtak, cseréjükhöz pályázati forrás szükséges.

Szintén a gyermekeket figyelembe véve probléma az, hogy az Általános Iskola épülete nincs megfelelően akadálymentesítve, a főépület és az alsó épületrész összekötő járda egyenetlen, gödrös, kiemelten balesetveszélyes. A másik megoldásra váró feladat, ami az Általános Iskolában felmerült, hogy az Általános Iskola udvara a tanulói létszámhoz képest túl kicsi és balesetveszélyes, az udvart bővíteni kellene. Pályázat és/vagy társadalmi összefogás útján az iskolával szomszédos telek megvásárlásával az iskola megfelelő sportudvarral rendelkezne.

A bölcsőde hiánya a gyermekek körében is felmerülő probléma. Mivel az önkormányzat nem rendelkezik a megfelelő ingatlanal, ezért pályázat útján szükséges telek vagy ingatlan vásárlása a bölcsőde kialakításához.

A fogyatékkal élőknek nagy gondot jelent a település elhasznált járdái, amiken nehéz a kerekesszékekkel történő közlekedés. Ez a cél is pályázat útján valósítható meg.

Komplex, minden célcsoportra kiterjedő probléma, hogy a Művelődési Ház felújításra szorul. Ez a lakosság minden rétegét érinti, kicsitől a nagyig, hiszen a legtöbb kulturális, közösségi rendezvény itt zajlik le. Az épület teteje bontott anyagokból készült 1970-ben. A nyílászárók és a külső szigetelés is sürgős cserére szorul. A fűtési rendszer elavult, régi típusú gázkazánnal van fűtve, amivel borzasztó költséges az épület felfűtése. A felújítást azonban az önkormányzat csak pályázati forrás segítségével tudja végrehajtani.

Szintén komplex, az egész lakosságot érinti probléma az összedőlt Gólyatéri színpad újjáépítése. Ehhez már rendelkezésre áll a faanyag egy része, de a komplett színpad felépítése szakértelmet kíván, amit az önkormányzat nem tud saját erőből megfizetni, ezért a színpad újjáépítése pályázati forrás segítségével valósulhat meg.

A komplex problémák között található a település járdáinak állapota is. A településen nagyon sok (egyre több) helyen jelent problémát a járdán való közlekedés (a járdák rossz állapota miatt), lassan nemcsak a fogyatékkal élők számára, hanem az egészséges embereknek is.

Infrastruktúra

Tiszagyulaháza községben az alapvető infrastruktúra mindenki számára elérhető.

A község villamosítása 1959-ben kezdődött, minden háztartásban alapvető közműként van jelen.

A vezetékes ivóvízhálózatot 1975-ben építették ki, a szennyvízhálózatot 1999-ben nagyrészt pályázati pénzből. A víziközmű rendszert 2019. január 1. napjától a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. (5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 5.) üzemelteti.

A vezetékes és mobil telefonszolgáltatók elérhetők a lakosság számára.

A HHT '98 Hírközlési Hálózat Tervező, Építő és Szolgáltató Kft. (1107 Budapest, Ceglédi út 30.) 2004. január 1. óta nyújt kábeltelevíziós szolgáltatást a községben, ahol három programcsomag közül választhat a lakosság igénye és lehetőségei szerint. Ugyanezen a rendszeren internet csatlakozás is biztosított.

Önkormányzatunk alapító tagja a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.-nek (4220 Hajdúböszörmény, Radnóti u. 1. szám), mely a szilárd kommunális hulladék elszállítását és kezelését végezte 2023. június 30-ig. Mivel Magyarország Kormánya 2022-ben kihirdette, hogy az évente mintegy 5 millió tonna települési hulladék kezelésért a MOL lesz a felelős, ezért 2023. július 1-től a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. (1117 Budapest, Galvani u. 44.) végzi a szolgáltatást.

A település úthálózata 9,8 km. Szilárd burkolatú útjaink mellett sajnos még ma is van olyan része a községnek, ahol csak útalapot tudott az önkormányzat kialakítani, mivel utat építeni vagy felújítani csak pályázat útján tudunk. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket, hiszen több belterületi utat tudtunk felújítani az utóbbi években (Jókai, Bartók, Petőfi, Zrínyi, Kinizsi, Hunyadi külső és Ady külső), de még mindig vannak olyan utcák, amik nem hogy felújításra szorulnak, lassan lehetetlen lesz rajtuk a közlekedés (Hunyadi, Rákóczi, Munkások, Nefelejcs, Széchenyi, Dózsa, Ady).

Intézményhálózat

A 2013. január 1-től bekövetkezett központi döntéseknek köszönhetően az önkormányzati feladatellátás terén jelentős változások következtek be.

2013. január 1-től az önkormányzat ismét egyedül látja el az **óvodai feladatokat** a Tiszagyulaházi Aprajafalva Óvoda megalapításával. Jelenleg 27 óvodáskorú gyermek napközbeni felügyeletét biztosítja az intézmény, amely az önkormányzati konyhát is működteti. Jelenleg betelt létszámmal üzemel az óvoda.

A gyermekek célcsoportját érinti, hogy az óvoda épülete a 2016. évben pályázati forrás igénybevételével felújításra került, majd a 2018. évben – szintén pályázati forrásból – az udvari játékokat is fel tudtuk újítani. Az óvodai eszközök viszont már nagyon elavultak, mert a 2016. évi pályázatban csak az épületet lehetett felújítani, eszközbeszerzésre nem volt lehetőség a pályázat keretein belül.

A **közüktatási feladat** kikerült az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közül, Önkormányzatunk a feladat ellátását szolgáló vagyont átadta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak. Tiszagyulaháza 6-14 éves tanköteles korú lakossága 52 fő, mely nem teszi lehetővé, hogy a településen 1-8 évfolyamos általános iskola működjön. Az alsó tagozatos diákok Újtikoson tanulnak, míg a felső tagozat – az újtikosi 5-8 évfolyamos diákokkal kiegészülve – Tiszagyulaházán kapott helyet.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzatának a szociális igazgatásról és szociális feladatokról szóló 1993. évi III. törvény alapján az alábbi szociális ellátásokat kell biztosítania:

- házi segítségnyújtás
- szociális étkeztetés
- családsegítés

A **házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést** az Önkormányzat a Tiszadobi Családsegítő és Gyermekjóléti Térségi Intézményfenntartó Társulás útján biztosítja 2015. augusztus 1. óta.

Tiszadob Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyéhez tartozik, szomszédos települése Tiszagyulaházának. Mivel Hajdú-Bihar Megyében a feladat ellátását nem sikerült megoldani, így a településnek megyén túl kellett ezt a problémát orvosolni, de az itt dolgozó szociális gondozók helybeli lakosok.

Az Önkormányzat a **családsegítés és a gyermekjóléti** szolgálati feladatok ellátását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Központ és Városi Bölcsőde (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19. szám) intézmény útján biztosítja 2014. július 1. óta.

A **közművelődési** feladatokat az önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja alapján, mint kötelezően ellátandó feladatot a Művelődési Ház és Könyvtár fenntartásával biztosítja. A Művelődési Házban kialakított számítógép teremben az internet hozzáférés mindenki számára biztosított.

Az **egészségügyi alapellátás** keretében az önkormányzat a háziorvosi feladatokra 2021. szeptember 01-től szerződést kötött a Holb Doc Kft-vel, és védőnői ellátást Újtikos községgel közösen biztosítja Újtikos székhellyel.

2015. márciusától fogorvosi rendelés is működött a településen, heti 1 alkalommal, 4 órában, de kb. fél éve a körzeti fogorvos nem jár ki a településre. Ez gondot okoz annak a rétegnek, akiknek problémát jelent az egészségügyi intézményekbe történő beutazás.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata alapító tagja a PÉTEGISZ Zrt-nek, amely működteti a polgári Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központot, ahol a község lakói lakóhelyükhöz közel megkaphatják a legtöbb **szakellátást** magas színvonalon.

Hitélet

Tiszagyulaházát többségében római katolikus vallású emberek lakják. E mellett jelen vannak még a református, a görög katolikus, és a baptista vallásúak is a településen. Az utóbbi években rendszeresen van a településen református istentisztelet is.

Civil élet

Községünkben egyre kevesebb olyan civil kezdeményezés születik és főleg marad talpon, amely a lakosság egy-egy csoportjának szabadidős szükségletét elégítené ki, vagy bekapcsolódna a lakosság bármely más módon (oktatási, kulturális, szociális) történő kiszolgálásába.

Működik a Polgárőr Egyesület, amelynek tagjai a közbiztonság terén tesznek sokat a lakosságért, valamint az Alapítvány Tiszagyulaházáért alapítvány, amelynek segítségével a község fejlesztését, kulturális életét tudjuk előremozdítani.

2018-ban megalakult az Eszterág Néptáncegyüttes, amely nagy hiányosságot pótol a település kulturális életében.

2020. december 30-án jött létre a Tiszagyulaházáért Civil Társaság. A Társaság célja, tevékenysége: A Társaság tagjai a társadalmi diskurzus eszközeinek útján törekednek a falu, művelődési, sportolási, gazdasági és egyéb kapcsolatainak erősítésére, együttműködnek a mindenkor önkormányzattal, segítik annak munkáját és figyelemmel kísérik annak jogkövető működését.

2022-ben létrejött a Tiszagyulaháza Sport Egyesület. Az Egyesület célja, Tiszagyulaházán sportolási lehetőséget biztosítani a fiataloknak, sportolni vágyóknak.

Szintén 2022-ben jött létre a Tiszagyulaházi Horgászegyesület, amely szintén nagy hiányosságot pótol, hiszen szép számmal van igény a horgászatra.

Egyéb információk:

A község lakosai 2013. nyarán vehették birtokukba a Gólya-teret, ahol a szabadidő kulturált eltöltésére, pihenésre alkalmas területet alakított ki az önkormányzat.

A hozzá kapcsolódó színpad helyet adott az önkormányzati rendezvényeknek, kulturális programoknak. A tér teljes egészében akadálymentesített. 2022-ben azonban egy erős szeles időjárás eltörte a színpad egyik tartóoszlopát, így a balesetveszély elkerülése miatt a színpadot le kellett bontani. Ez óriási hiány a település életében, hiszen megannyi előadás, rendezvény, virágvásár és sok minden más kulturális esemény történt itt. A színpad újjáépítéséhez szükséges faanyagok egy része a Tiszagyulaházáért Alapítvány által már beszerzésre kerültek, de az építéshez szükséges anyagi fedezettel az önkormányzat nem rendelkezik, ezért az csak pályázati úton valósítható meg.

A fogyatékkal élők számára problémát jelent, hogy a település járdái hiányosak, rossz állapotúak, nem mindenhol lehet rajtuk közlekedni kerekesszékekkel.

A községben a közrend, közbiztonság fenntartásáról a Hajdúnánási Rendőrkapitánysághoz tartozó Polgári Rendőrőrs gondoskodik.

A köztemető fenntartására az önkormányzat a Korpusz 93 Kft-vel (Polgár, Dante u. 5. szám) kötött szerződést.

Néhány gondolat a közfoglalkoztatásról:

Településünkön a munkanélküliség enyhítésére és a foglalkoztatási helyzet javítására olyan programokat dolgoztunk ki, melyek figyelembe veszik a helyi sajátosságokat, a programban résztvevőket és a gazdasági környezetet, és nem utolsósorban értéket teremtenek. Próbáltuk úgy megalkotni programjainkat, hogy hosszútávon is fenntarthatóak legyenek és a teljes település számára jelentsenek értékeket. Programjaink működőképeseek, következetesen, folyamatosan bővülnek.

A mezőgazdasági programban 500 m² területen fűtött fóliában nevelünk virág és zöldségpalántákat. Ezeket saját felhasználásra, a lakosság kiszolgálására és más önkormányzatok felé csereárúként hasznosítjuk. A mezőgazdasági programban célzottan chili paprika termelést beforgatjuk a helyi sajátosság programunkba, különböző ízesítésű chiliszósz gyártáshoz. Az eddigi sikeres működésünknek köszönhetően jelentős fejlesztést vittünk végbe saját erőből. Továbbra is törekszünk a színvonalas termelésre és fejlesztésre, de amennyiben esélyünk lenne egyéb forráshoz jutni, még nagyobb bővítésre lenne lehetőségünk, elsősorban a kertészet területén. Ennek következtében még több munkahelyet teremtenénk, és több önkormányzattal tudnánk cserekereskedelmet folytatni, olyan termékekhez juthatnánk, amelyeket mi nem tudunk előállítani.

Értékeink, küldetésünk

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tiszagyulaháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési**

esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata az alábbi dokumentumokkal, programokkal rendelkezik:

Újtikos-Tiszagyulaháza Általános Iskola gyermekeket/tanulókat érintő esélyegyenlőségi, egyenlő bánásmód programja

Az Intézmény a gyermekek, tanulók esélyegyenlősége, valamint a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos egyenlő bánásmód érdekében, figyelembe véve:

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szól 2003. évi CXXV. törvényt, mely rögzíti, hogy minden embernek jog van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, valamint
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény esélyegyenlőséget, valamint egyenlő bánásmódot érintő rendelkezéseit,

a következők szerint határozza meg az e területen megvalósítandó programját.

A szabályzat célja, hogy meghatározza:

- az óvoda/iskola háttéréből és
- a családi háttérből adódó feladatokat,
- az óvodával/ iskolával való együttműködés módjait,
- a pedagógus és a gyermek/ tanuló jogait, kötelezettségeit.

A szabályzat területi hatálya kiterjed az intézményre, valamint az intézmény által szervezett programok, események esetében az intézményen kívül is.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata gazdasági programja

- A kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítására a **Művelődési Ház működtetése** ad biztos háttérrel. Pályázati forrás rendelkezésre állása esetén az épület tetőszerkezetének teljes felújítását el kell végezni.
- A közbiztonság megszilárdítása területén kiemelt feladat, hogy Tiszagyulaházán saját körzeti megbízott legyen, további elérendő feladat pályázati források bevonásával a 2014. évben kiépült térfigyelő kamera rendszer bővítése.
- Az önkormányzat egyetlen intézménye a **Tiszagyulaházi Aprajafalva Óvoda**. Az elhelyezésére szolgáló épület felújítása és az udvari játékok cseréje az elmúlt ciklusban pályázati forrásból megtörtént. Az intézményben működő konyha felszereltségének növelése, korszerűsítése, bővítése lehetőséget adhat a még változatosabb étkeztetésre.
- Pályázati források bevonásával kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítására, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is, **helyi piac** kialakítása régóta megfogalmazott igény a lakosság részéről.
- Az önkormányzati költségvetés továbbra sem ad lehetőséget a **helyi közutak, járdák** felújítására, ezért keresni kell a pályázati lehetőségeket erre a célra

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013. március 1-jén megalakult a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal, Folyás, Tiszagyulaháza, Újtikos községek és Hajdúnánás város részvételével.

A közös hivatal létrehozásakor fontos szempont volt, hogy a csatlakozott településeken folyamatosan biztosított legyen az ügyintézés. Ebben nem történt változás, mindhárom községben ügyintézők vannak, legfeljebb az irat és az ügyintéző utazik, nem az ügyfelek.

A közös hivatal elsődleges rendeltetése a döntés-előkészítés, a döntések végrehajtásának szervezése. A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal sajátossága, hogy a négy település önkormányzatainak döntéseit készíti elő, ezért az egyes települések sajátosságainak figyelembevétele elengedhetetlen a színvonalas munkavégzéshez, hiszen eltérő adottságokat, lehetőségeket, prioritásokat kell folyamatosan szem előtt tartani.

Tiszagyulaháza településen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által előírt alapellátásokat, a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást a Tiszadobi Családsegítő és Gyermekjóléti Térségi Intézményfenntartó Társulás (4456 Tiszadob, Andrássy u. 37. szám) által fenntartott Térségi Tiszadobi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat (4456 Tiszadob, Andrássy u. 35. szám) útján biztosítja.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgálati feladatokat a Hajdúnánás – Folyás – Tiszagyulaháza – Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás (Hajdúnánás, Köztársaság tér 1. szám) által fenntartott, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Központ és Városi Bölcsőde (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19. szám) útján látja el.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata alapító tagja a PÉTEGISZ Zrt-nek, amely működteti a polgári Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központot, ahol a község lakói lakóhelyükhöz közel megkaphatják a legtöbb szakellátást magas színvonalon.

Önkormányzatunk alapító tagja a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.-nek is (Hajdúböszörmény, Radnóti u. 1. szám), mely a szilárd kommunális hulladék elszállítását és kezelését végezte közszolgáltatásként 2017. december 31-ig. 2018. január 1. napjától a szolgáltatást a Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft. (4031 Debrecen, István út 136.) végzi.

Tiszagyulaháza község tagja még a Hortobágyi Leader Közhasznú Egyesületnek is.

Az együttműködés elősegíti és támogatja a Helyi Akciócsoportokat (HACS), hogy közös projekteket valósítsanak meg más HACS-okkal, vagy olyan csoportokkal, amelyeknek azonos a célja egy másik régióban, tagállamban, vagy akár egy harmadik országban.

Tiszagyulaháza községben 3 civil szerv működik, az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány, a Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület, és a Tiszagyulaházáért Civil Társaság.

Az Alapítvány Tiszagyulaházáért (4097 Tiszagyulaháza, Kossuth u. 73.) a helyi fejlesztésekben nyújt segítséget az önkormányzatnak, illetve célja az egészséges életmód támogatása, az egészséges életmódra nevelő ismeretterjesztés, az iskolai sport és tömegsport támogatása. A Polgárőr Egyesület tagjai a közbiztonságért dolgoznak szabadidejüket feláldozva, ezen felül pedig minden rendezvényen jelen vannak és segítik a biztonságos közlekedést, parkolást.

Az alapítvány és a polgárőrség átalakult a 2016. évben. Az alapítvány teljes kuratóriuma lecserélődött, valamint a Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület vezetőjének személyében is változás történt. A fiatalos, lendületes vezetés hatása érezhető a szervezetek tevékenységein is.

2018-ban létrejött az Eszterág Néptáncegyüttes, ami nagy hiányosságot tölt be a falu kulturális életében.

A két legújabb civil szervezet, a Tiszagyulaháza Sportegyesület, melynek célja a településen sportolási lehetőséget biztosítani a fiataloknak és sportolni vágyóknak, valamint a Tiszagyulaházi Horgászegyesület, mely szintén nagy hiányosságot pótol a falu életében, hiszen egyre többen érdeklődnek a horgászat iránt.

A nonprofit szervezetek és az Önkormányzat együttműködnek, a település érdekeit szem előtt tartva.

A községben működik még a Római Katolikus Egyháztanács, mellyel szintén szoros az együttműködés, valamint a Református Egyházközség is tevékeny a településen.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi programunk elkészítéséhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisban, a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási Adatbázisban, az Oktatási Statisztikában található adatokat, valamint helyi nyilvántartásokból összegyűjtött adatokat vettük elsősorban figyelembe.

Az adathiányok kimutatása tekintetében Tiszagyulaháza Község Önkormányzata nem rendelkezik elég információval a romákra, mélyszegénységben élőkre, a nők munkaerő-piaci helyzetére, az idősekre, és a fogyatékosokra vonatkozó adatokról. Az esélyegyenlőség érvényesítése miatt fontos lenne az információgyűjtés, és a kapott adatokból az adatbázis építés.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Rengeteg társadalmi tényező befolyásolja a szegénységet, melyek a különböző társadalmi és kulturális hátrányok, alacsony iskolai végzettség, szocializációs hiányosságok, egészségi állapot, munkanélküliség, és a munkavállalási morál fokozatos romlása, a családokban élő gyermekek száma, gyermekszegénység. A mélyszegénységben élők arányát leginkább a jövedelmi viszonyok alkalmasak bemutatni.

A településen élők jövedelmi helyzetéről a településen élő öregségi nyugdíjban részesülők számából, a lakosság adóerő-képességi adataiból, a településen képződő SZJA adatokból, és az itt élők bruttó átlagbérére vonatkozó adatokból lehetne pontos képet kapni.

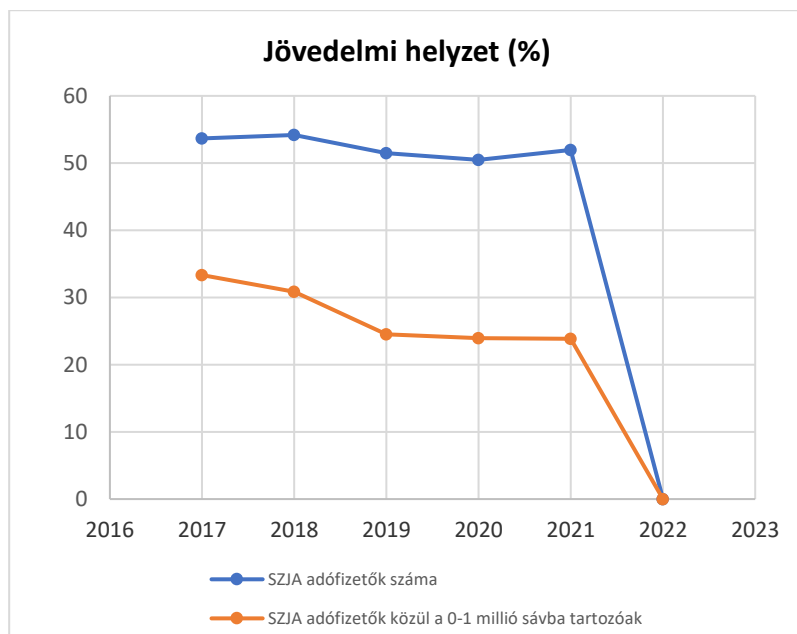
A vagyoni helyzet értékeléséhez szükséges a település lakásállományának komfortfokozatára vonatkozó adatok, illetve a gépjárműadó fizetésére kötelezett személygépkocsik száma is.

Jelenleg településünk nem rendelkezik a fenti információkkal, e miatt nem becsülhető meg a községben létminimum alatt élő személyek száma és jövedelmi helyzete. Azt viszont érzékeljük, hogy egyre több család tartozik közüzemi szolgáltatóknál a védendő fogyasztó kategóriába, amit valamilyen szociális juttatás miatt kérhetnek.

Az eladósodottság szempontjából leginkább a lakossági közüzemi díjtartozásokról szóló adatok bemutatásával lehet pontosabb képet kapni a családok likviditásáról. A közüzemi díjtartozások közül az Önkormányzatnak csak a hulladékszállítási díj hátralékokról voltak adatai, mivel egy ideig az Önkormányzat hajtotta be a hátralékokat, de ma már a Nemzeti Adó és Vámhivatal foglalkozik a tartozások behajtásával. Másrészt az évek óta növekedő helyi adó hátralékokból is látjuk, hogy a település az elszegényedés felé halad.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	53,69	33,33
2018	54,18	30,85
2019	51,47	24,52
2020	50,49	23,97
2021	51,95	23,86
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mint ahogy a 3.1. számú táblázatban látható, a személyi jövedelemadót fizetők száma lényegesen nem változott településünkön, az állandó népességen belüli aránya 50 és 55 % körül mozog évek óta. Ugyanakkor eltolódás mutatkozik a jövedelmi viszonyokban, a bérek nőttek, a 0-1 M Ft közötti jövedelemmel rendelkezők aránya 5 év távlatában 9,47 %-al csökkent az adófizetők körében.

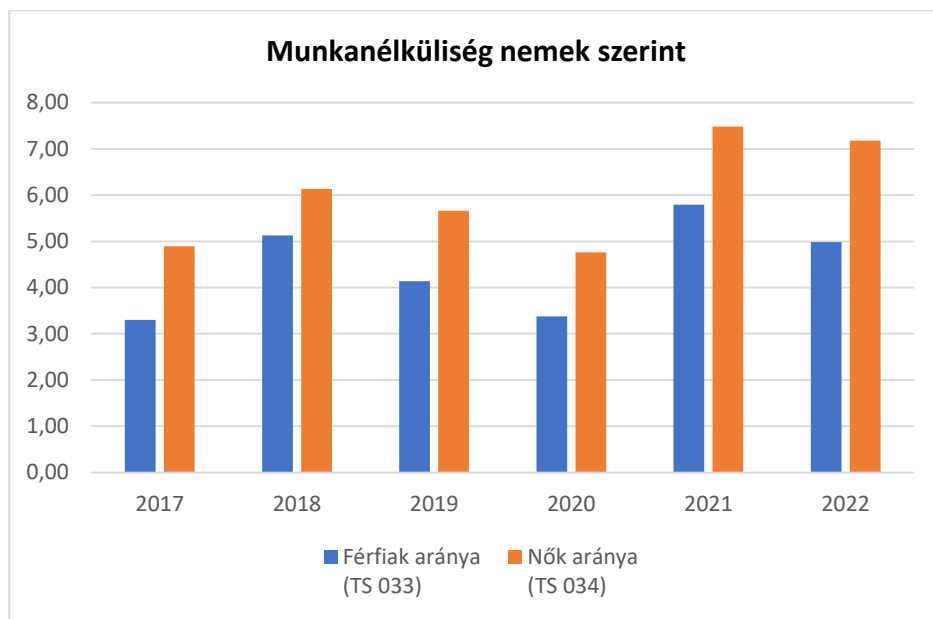
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;*

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,30	4,89	4,10%
2018	5,13	6,13	5,63%
2019	4,14	5,66	4,90%
2020	3,38	4,76	4,07%
2021	5,79	7,48	6,64%
2022	4,98	7,18	6,08%

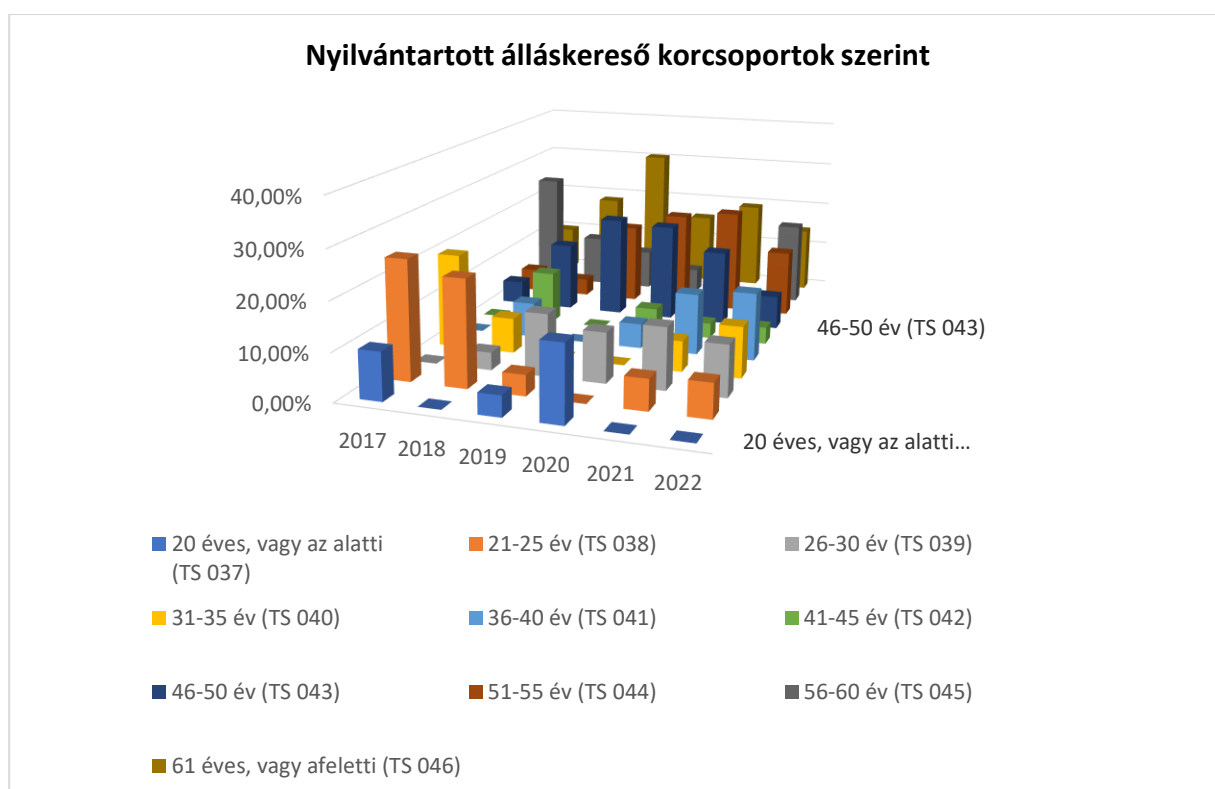
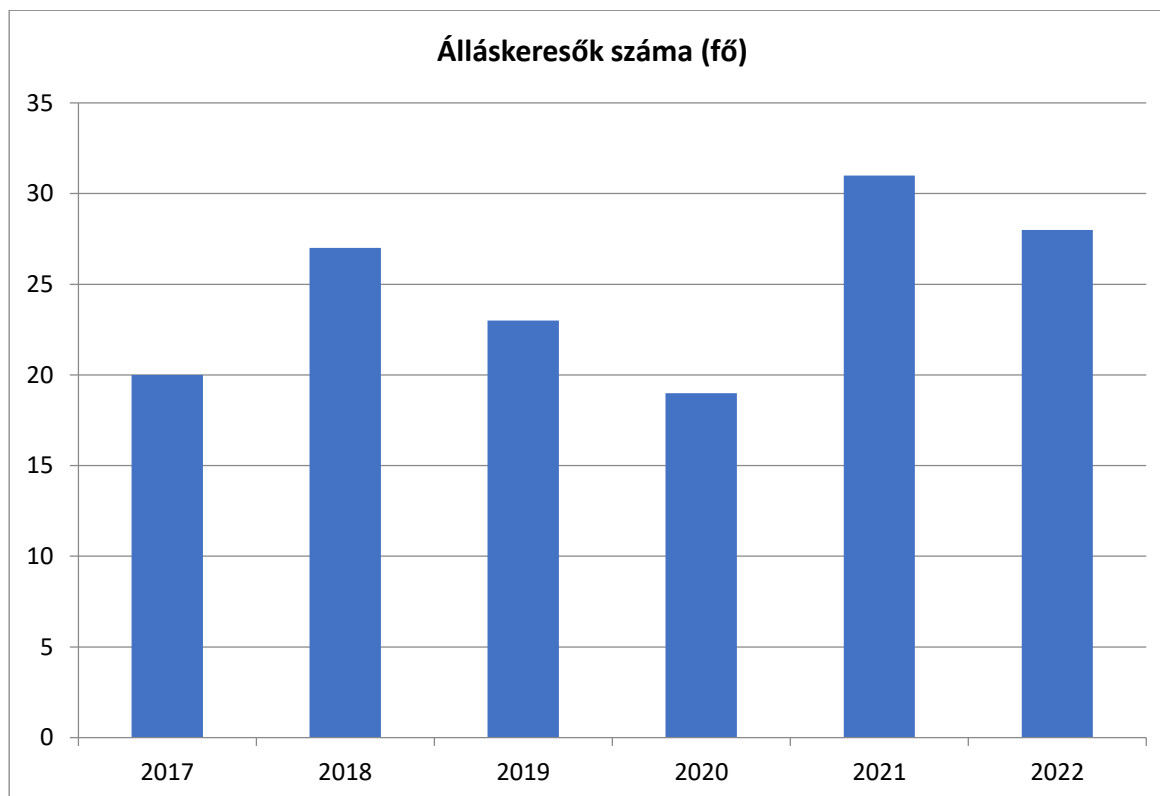
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. számú táblázat szemlélteti, hogy a nyilvántartott álláskereső aránya enyhe emelkedést mutat a vizsgált időszakban. A nemek arányánál látható, hogy a nők körében nagyobb számban nőtt a munkanélküliek száma a férfiakénál. Ez általánosságban is észrevehető, hiszen az önkormányzat közfoglalkoztatási programjában is jóval több a női dolgozó, mint a férfi. A jelenlegi programban összesen 3 férfi dolgozó van, ezzel szemben 9 nő.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	20	27	23	19	31	28
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	0,00	1,00	3,00	0,00	0,00
	%	10,00%	0,00%	4,35%	15,79%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	5,00	6,00	1,00	0,00	2,00	2,00
	%	25,00%	22,22%	4,35%	0,00%	6,45%	7,14%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	3,00	2,00	4,00	3,00
	%	0,00%	3,70%	13,04%	10,53%	12,90%	10,71%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	2,00	0,00	0,00	2,00	3,00
	%	20,00%	7,41%	0,00%	0,00%	6,45%	10,71%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	2,00	0,00	1,00	4,00	4,00
	%	0,00%	7,41%	0,00%	5,26%	12,90%	14,29%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	3,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	11,11%	0,00%	5,26%	3,23%	3,57%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	4,00	5,00	4,00	5,00	2,00
	%	5,00%	14,81%	21,74%	21,05%	16,13%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	4,00	4,00	7,00	4,00
	%	5,00%	3,70%	17,39%	21,05%	22,58%	14,29%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	3,00	2,00	1,00	0,00	5,00
	%	25,00%	11,11%	8,70%	5,26%	0,00%	17,86%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	5,00	7,00	3,00	6,00	4,00
	%	10,00%	18,52%	30,43%	15,79%	19,35%	14,29%

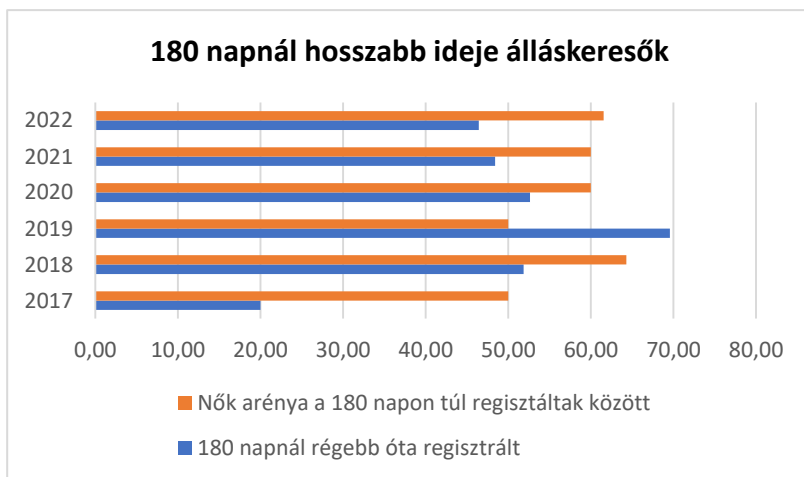
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti megosztásából jól látszik, hogy a 20 év alattiak, és az 41-45 év közöttiek van a legkevesebb regisztrált munkanélküli. Jellemzően az idősebb korosztályból a legmagasabb a munkanélküliek aránya, bár esetünkben a korosztályok között nem jelentős a különbség.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	20,00	50,00
2018	51,85	64,29
2019	69,57	50,00
2020	52,63	60,00
2021	48,39	60,00
2022	46,43	61,54

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

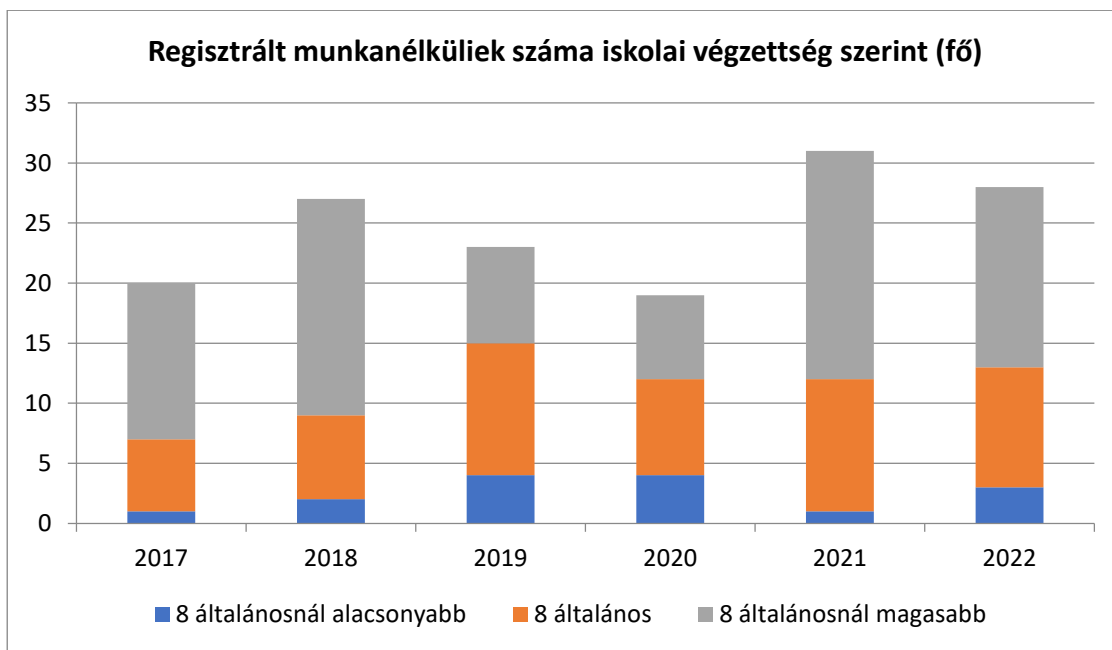

A 3.2.3. táblázatból kiderül, hogy a tartós munkanélküliek aránya 2017-ben a legalacsonyabb, 20 %, majd ezután nagymértékben nő. Ezután 2020-tól ismét fokozatosan csökken a 180 napnál régebben nyilvántartott regisztrált munkanélküliek száma. Ez a táblázat is mutatja, hogy a nők aránya – két évet kivéve – magasabb a tartós munkanélküliek körében.

b) *alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;*

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	20	1	5,00%	6	30,00%	13	65,00%
2018	27	2	7,41%	7	25,93%	18	66,67%
2019	23	4	17,39%	11	47,83%	8	34,78%
2020	19	4	21,05%	8	42,11%	7	36,84%
2021	31	1	3,23%	11	35,48%	19	61,29%
2022	28	3	10,71%	10	35,71%	15	53,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

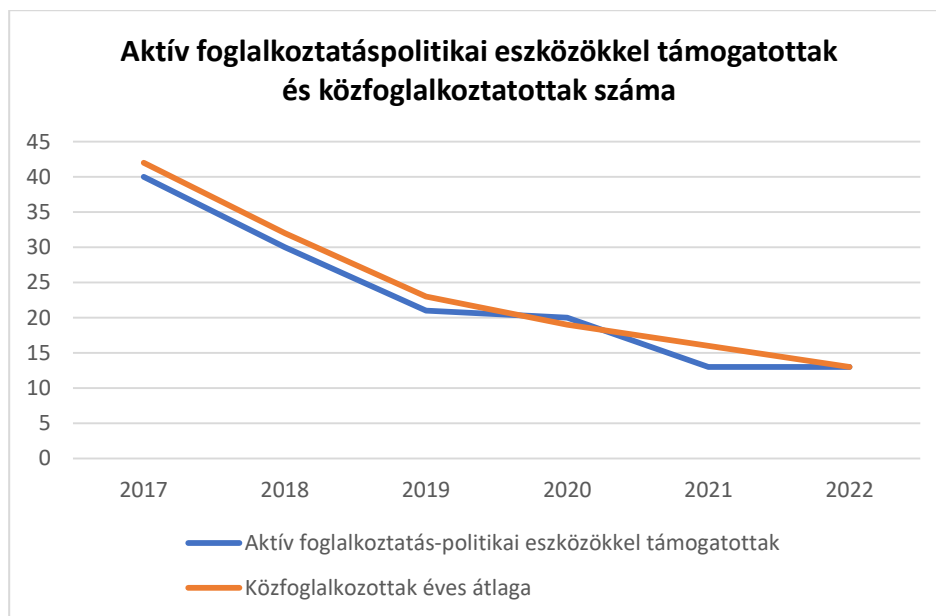
Az alacsony iskolai végzettségűek számára a munkahelyhez való jutás esélye meglehetősen korlátozott. Leginkább az Önkormányzat és a vonzásközpontban lévő Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG) által szervezett közmunkaprogramokban tudnak csak elhelyezkedni.

A munkaerő piacon nagyobb eséllyel érnek célzt, helyezkednek el azok a személyek, akik szakképesítéssel rendelkeznek. Sajnálatos tény, hogy nőtt a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya, még akkor is, ha számuk nagyon alacsony a nyilvántartási adatok szerint. Eltolódás van viszont a 8 általánosnál magasabb végzettségűek arányába. Ezek az adatok mutatják, hogy községünkben az alacsonyabb végzettségű, vagy végzettséggel nem rendelkező munkaerő is találhat munkát, az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás lehetőséget nyújt a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek foglalkoztatására.

- c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	40	42
2018	30	32
2019	21	23
2020	20	19
2021	13	16
2022	13	13

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A főbb aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök közé tartoznak: munkaerő-piaci képzések, bérjellegű támogatások, munkahelymegőrző támogatás, munkahelyteremtő támogatás, mobilitási támogatások, álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatások, közfoglalkoztatás.

A közfoglalkoztatás lehetőségével önkormányzatunk a kezdetektől él. A munkaerőpiacon 2017-től elkezdődött változások a közfoglalkoztatási programjaink átgondolására kényszerítették az önkormányzatot. A szakmával rendelkező és az elsődleges munkaerő piacon munkát vállalni képes és hajlandó közfoglalkoztatottak elhagyták a közfoglalkoztatást, pótlásuk sokszor nehézségekbe ütközött az alacsony számú, megfelelő képességekkel rendelkező nyilvántartott munkanélküli miatt. 2018-ban már az alacsony iskolai végzettségű munkaerő is munkalehetőséghez jutott a munkaerőpiacon, így a közfoglalkoztatás tervezése és szervezése még alaposabb előkészítést igényelt.

A 3.2.5. számú táblázatban jól látható, hogy a közfoglalkoztatottak száma évről évre csökken. Ennek elsősorban az az oka, hogy a közfoglalkoztatás elérte célját, és az elmúlt években sok embert visszavezetett a „munka világába”.

- d) *a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;*

Az Önkormányzati és a TIVIZIG által biztosított közmunkaprogramokon kívül néhány vállalkozás is lehetőséget ad még a helyi lakosságnak a munkahelyteremtésre. Ezek között vannak mezőgazdasági vállalkozók, akik szintén igénybe veszik a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúnánási Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által biztosított pályázati lehetőségeket és van még a településen kereskedelmi üzlet, valamint vendéglátó egység.

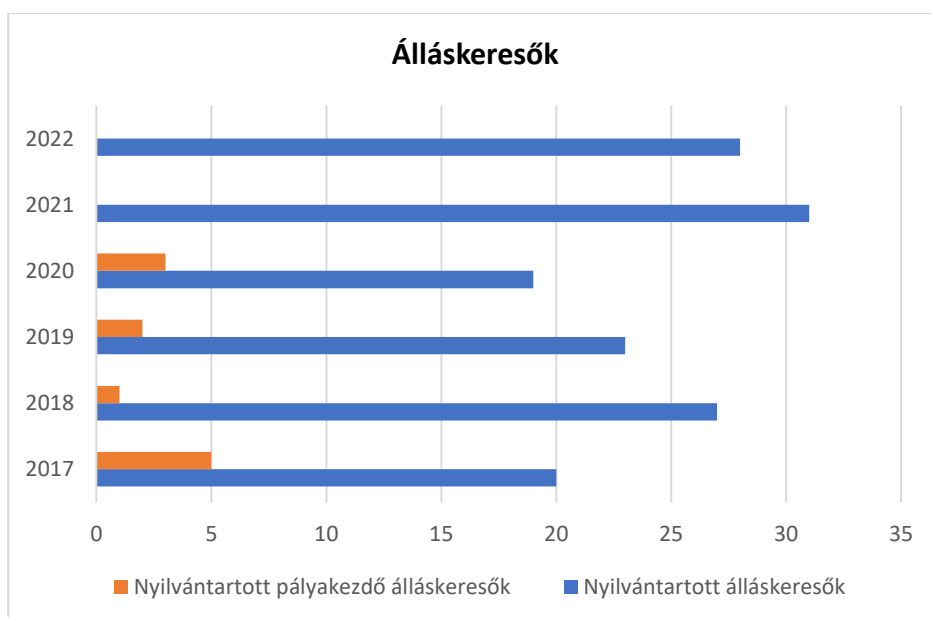
A közlekedés viszonylag jónak mondható, az aktív korú lakosság leginkább a közelben lévő Tiszaújvárosi Ipari Parkba jár dolgozni, ahová a buszközlekedés megoldott.

A település három megyeszékhelyhez kb. egyforma távolságra helyezkedik el, ahová szintén megoldott az autóbuzsos közlekedés. Vasútvonallal Tiszagyulaháza község nem rendelkezik.

- e) *fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;*

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	20	5
2018	27	1
2019	23	2
2020	19	3
2021	31	0
2022	28	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok, és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nincsenek. Arról nem áll rendelkezésünkre információk, hogy a vonzásközpontban működnek-e ilyen jellegű programok.

A 3.2.6. számú táblázatban jól látható, hogy a nyilvántartott állás keresők számából elenyésző a pályakezdők száma.

- f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;*

A településen felnőttképző programok és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nincsenek. Arról nincs információnk, hogy a vonzásközpontban vannak-e ilyen programok. A helyi foglalkoztatási programok között kizárólag az Önkormányzat Start munkaprogramját tudjuk szerepeltetni. A vonzásközpontban pedig a TIVIZIG közmunkaprogramjáról van csak tudomásunk, de a foglalkoztatottak számáról és nemenkénti megosztásáról nincs információnk.

- g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben is foglalkoztat mélyszegénységben élőket és romákat, de itt sincsenek pontos adatok a romák számára vonatkozóan, mivel a dolgozók nem lettek megnyilatkoztatva származásukat illetően.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén nincs hátrányos megkülönböztetés a településen. Minden évben foglalkoztat az önkormányzat roma származású munkavállalókat és mélyszegénységben élőket.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen jelenleg nem folyik informatikai tanfolyam, néhány évvel ezelőtt volt egy ilyen lehetőség, amivel szép számban élt a lakosság. A digitális hozzáférés lehetősége viszont adott, hiszen a Művelődési Házban, a könyvtárban három számítógép is a lakosság rendelkezésére áll. Ezeken a gépeken a lakosság a könyvtár nyitvatartási idejében tudja az internetet használni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

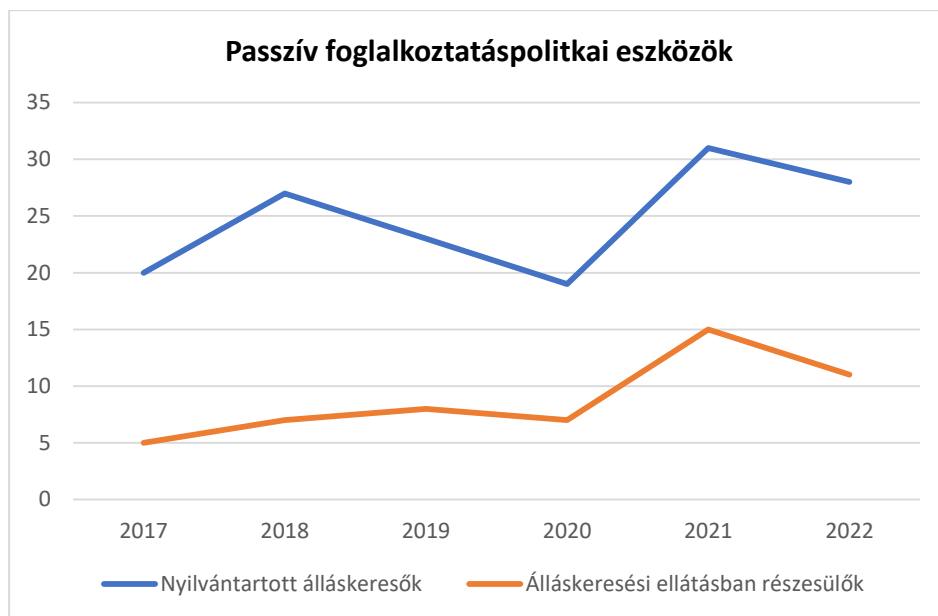
Az Önkormányzat a szociális feladatok ellátásainak keretén belül a segélyezést állami normatív támogatásból biztosítja. A normatív támogatás mértéke támogatásonként eltérő. Az Önkormányzat a lakosság részére a következő ellátásokat biztosítja: lakhatási támogatás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, köztemetés. 2021. óta a szociális tüzelő programban is részt vesz a település, amely sok szegény családnak nyújt segítséget a téli időszakban.

Köztemetés 2021-ben volt utoljára, egy alkalommal kért egy család köztemetést. Településünkön az a gyakorlat vált be, hogy nem terheljük rá az elhunyt ingatlanára a köztemetés költségét, hanem a hozzátartozó részletekben visszafizeti azt az önkormányzat részére.

Az önkormányzat azon módon is igyekszik a családok segítségére lenni, hogy a barterkapcsolatból származó termékeket szétosztja a lakosság között. Ennek köszönhetően évek óta kap a lakosság ősszel burgonyát, vöröshagymát, tésztát, almát és savanyú káposztát.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	20	4,33%	5	25,00%
2018	27	6,18%	7	25,93%
2019	23	5,40%	8	34,78%
2020	19	4,49%	7	36,84%
2021	31	7,38%	15	48,39%
2022	28	6,33%	11	39,29%

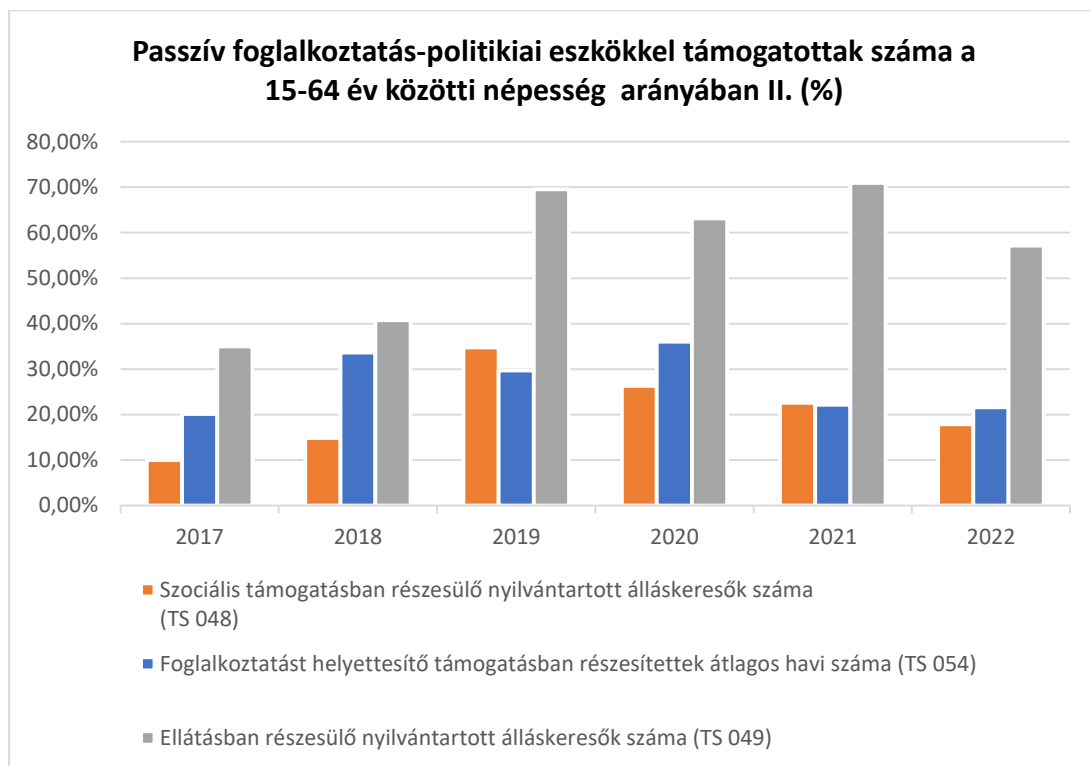
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.1. számú táblázatból adatokat láthatunk az álláskeresői segélyben részesülő nyilvántartott álláskereső számáról. Az adatokból kitűnik, hogy a munkanélküliek közül kevesen jutnak hozzá a támogatáshoz. Ennek oka, hogy kevés ember dolgozza le a jogszabályban előírt időtartamot, amely szükséges az ellátás megállapításához.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	2	10,00%	4	20,10%	7	35,00%
2018	4	14,81%	9	33,63%	11	40,74%
2019	8	34,78%	7	29,70%	16	69,57%
2020	5	26,32%	7	36,00%	12	63,16%
2021	7	22,58%	7	22,16%	22	70,97%
2022	5	17,86%	6	21,57%	16	57,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2. számú táblázat a szociális támogatásban, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, és az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők számát tartalmazza.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

A 3.3.3. számú táblázat az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek számáról ad tájékoztatást.

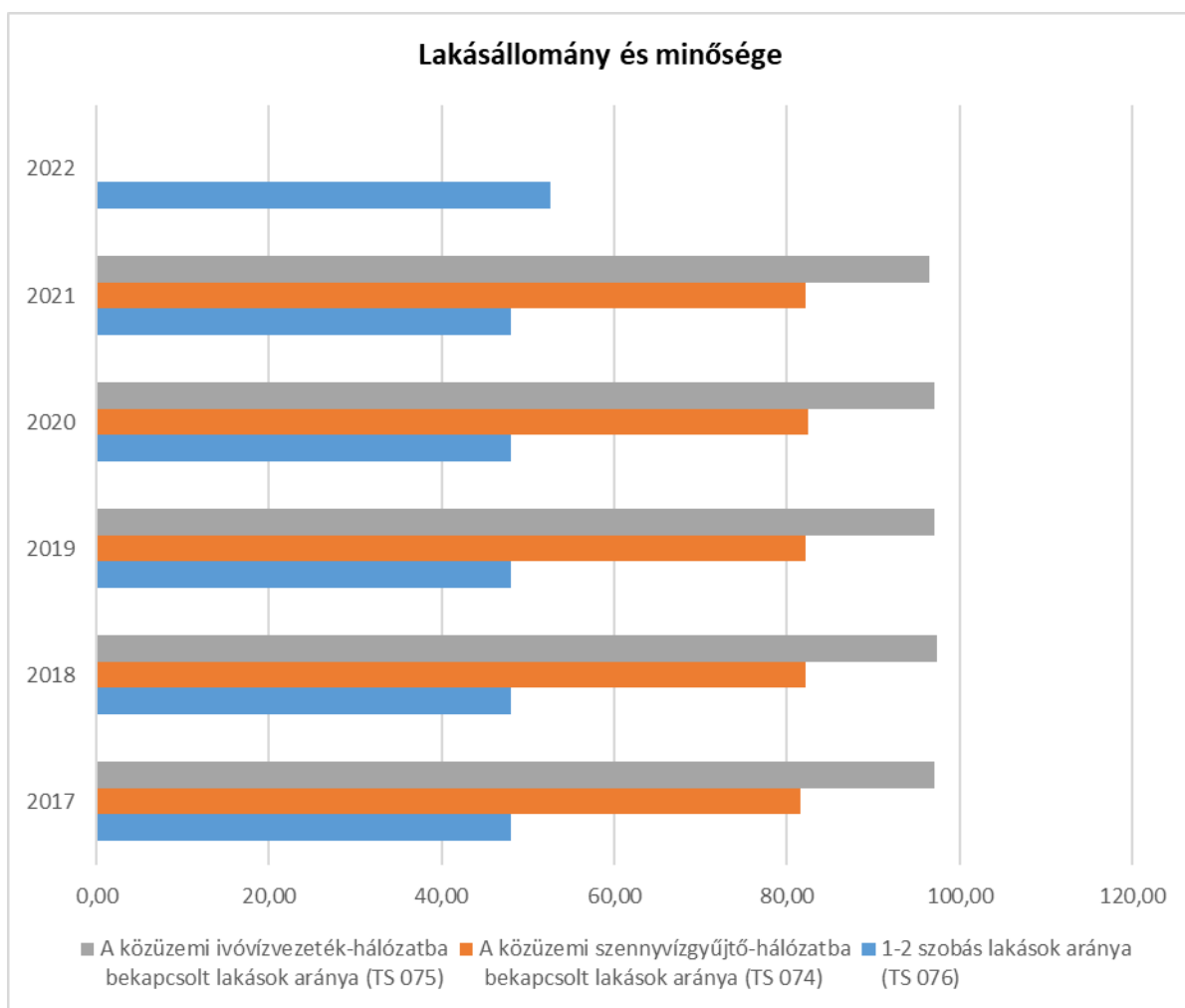
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	342	1	2,92	47,95	81,58	97,08
2018	342	0	0,00	47,95	82,16	97,37
2019	342	0	0,00	47,95	82,16	97,08
2020	342	0	0,00	47,95	82,46	97,08
2021	342	0	0,00	47,95	82,16	96,49
2022	348	0	0,00	52,59	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati
adatok

A 3.4.1. számú táblázat a lakásállományt és minőségét mutatja be a településen. A táblázatból jól látszik, hogy az épített lakások száma nagyon alacsony, illetve csak a 2017. évben található benne egy darab lakás.

a) bérlakás-állomány

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata nem rendelkezik bérlakás-állománnyal. Ez nagy problémát jelent a település életében, mert amennyiben rendelkezésre állna bérlakás, az biztosítaná egy körzeti megbízott helyben történő lakhatását. Ez azért fontos, mert nagy szükség van a romló közbiztonság miatt a rendőri jelenlétre.

b) szociális lakhatás

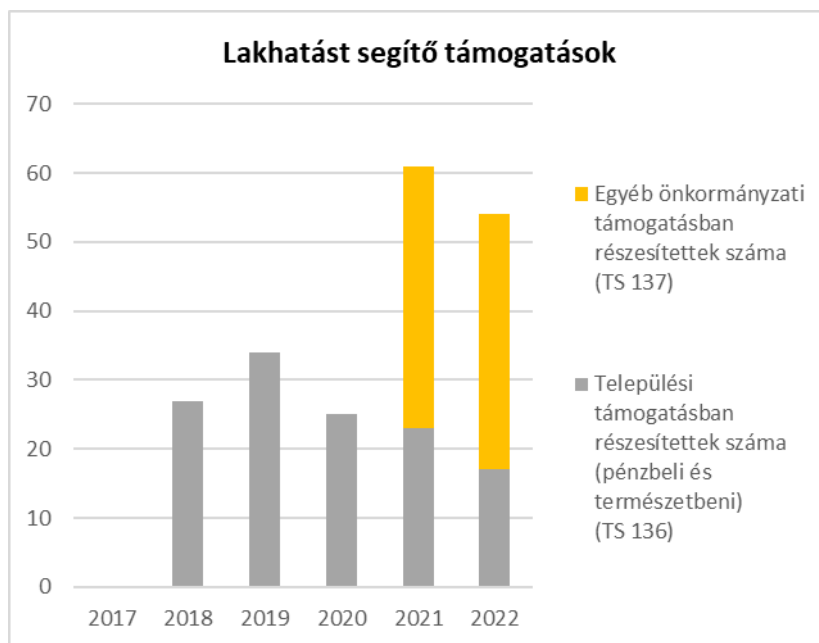
Tiszagyulaháza település szociális lakásállománnyal sem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs a település tulajdonában egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	0
2018	27	0
2019	34	0
2020	25	0
2021	23	38
2022	17	37
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A lakosság egyre nagyobb százaléka rendelkezik a közüzemi fogyasztóknál előre fizetős mérőórával. Ezt onnan tudjuk, hogy egyre több az ügyintézés ezzel kapcsolatban. A 3.4.3. számú táblázatból látszik, hogy a vizsgált időszakban csökkent a lakhatási támogatásban részesülők száma. A 2021. évtől kezdve az önkormányzat részt vesz a szociális tüzelő programban, ezzel is segítve a rászoruló családokat.

f) eladósodottság

Az eladósodottságról nem áll rendelkezésre elegendő információ, az Önkormányzatnak a közüzemi tartozások közül kizárólag a hulladékszállítási díj hátralékokról volt tudomása, amíg a hátralékokat kezelte. A tartozások évek óta folyamatosan növekvő tendenciát mutattak. Jelenleg a Nemzeti Adó és Vámhivatal hajtja be ezeket a kintlévőségeket. A helyi adó hátralékokból viszont egyértelműen látszik, hogy erőteljesen csökken a lakosság fizetőképessége. Adósságcsökkentési támogatásban senki nem részesült.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületein 3 lakás található. A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányos, részben megoldott a vezetékes gáz, illetve a szennyvízcsatorna elérhetősége. A külterületen lévő lakások közül 2 ingatlan gyalogosan is megközelíthető távolságban van a település központjától. 1 külterületi ingatlan a központtól gyalogosan nagy távolságra van, ezért leginkább kerékpárral és autóval közelíthető meg. A külterületi ingatlanokhoz a műút biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tiszagyulaháza településen nem találhatóak telepek, illetve szegregátumok.

- a) *a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);*

Mivel a településen nem található szegregátum, ezért annak jellemzőiről sincs adat.

- b) *a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;*

Tiszagyulaháza községben nincs telep/szegregátum.

- c) *a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.*

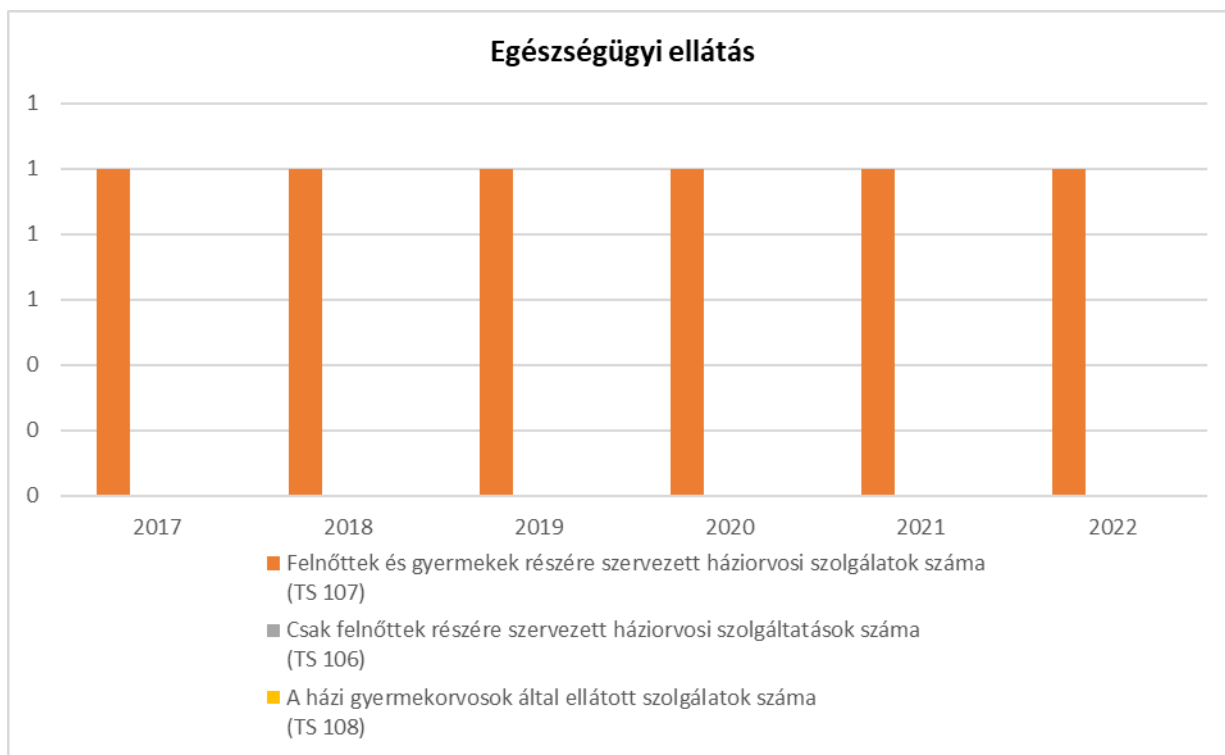
A településen nincsenek szegregációval veszélyeztetett területek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	26	9,27
2018	1	0	0	1	24	8,00
2019	1	0	0	1	22	5,16
2020	1	0	0	1	15	2,84
2021	1	0	0	1	15	2,68
2022	1	0	0	1	14	2,24

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Tiszagyulaháza és a szomszédos Újtikos település közös háziiorvosi körzettel rendelkezik, az orvosi ellátást és az iskolaorvosi ellátást 1 fő háziorvos biztosítja, ezt a 3.6.1. számú táblázat mutatja be. Külön gyermekorvosi rendelés nincs a településen, a legközelebbi gyermekorvos a Tiszagyulaházától 16 km-re lévő Polgár városban van. Fogorvosi rendelés 2015. márciusától működik a településen, mivel az Önkormányzat sikeresen pályázott orvosi rendelő felújítására, amiben szerepelt egy komplett fogorvosi rendelő kialakítása is. Kb. fél éve a körzeti fogorvos egészségügyi okok miatt nem jár ki a településre.

A háziiorvosi rendelő címe:

4097 Tiszagyulaháza, Hunyadi u. 1.

A rendelés ideje:

Hétfő: 13,00 – 17,00
 Szerda: 13,00 – 17,00
 Péntek: 11,15 – 13,15

A fogorvosi rendelő címe:

4097 Tiszagyulaháza, Hunyadi u. 1.

A rendelés ideje:

Páros héten
 Kedd: 15,15 – 19,15

Páratlan héten
 Szerda: 15,15 – 19,15

Az orvosi rendelő épületében a polgári Főnix Patika Fiókgyógyszertára látja el a település lakosságát gyógyszerekkel. Nyitvatartási ideje:

Hétfő: 12,15 – 14,15
 Szerda: 12,15 – 14,15

A védőnői szolgálat feladatait szintén Újtikossal együtt látja el a település, a két községben egy védőnő dolgozik.

A védőnő is a háziorvosi rendeléssel egy időben végzi munkáját a településen.

A szakorvosi ellátást legközelebb Polgár Városban a Polgár és Térsége Egészségügyi Központban (Pétegisz) tudja igénybe venni a lakosság.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A különböző szűrőprogramokon a település lakossága a már említett Polgár és Térsége Egészségügyi Központban tud részt venni. Nagy hiányosság, hogy régen helyi szinten megoldott volt az éves tüdőszűrő vizsgálat. Ezt a Kenézy Kórházból kijáró mobil szűrőbusz bonyolította le. A covid megjelenése előtt a 45 – 65 év közötti nők számára évente volt lehetőségünk megszervezni a mammográfiás vizsgálaton történő részvételt csoportosan. A szűrővizsgálat Debrecenben történt, ahová külön buszjárat szállította ingyenesen az érintetteket. A covid ideje alatt azonban nem lehetett csoportosan utaztatni az embereket és azóta sincs sajnos lehetőség a csoportos szűrővizsgálat megszervezésére. A vöröskereszt évente többször szervez véradást a településen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a lakosság számára szintén Polgár Városban, vagy a megyeszékhelyen, Debrecenben érhető el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az intézményi, illetve szociális étkeztetést az óvoda főzőkonyháján biztosítják az iskolás, óvodás korú gyermekek, illetve az idős emberek számára. Az ott dolgozók különös figyelmet fordítanak arra, hogy egészséges, mégis tápláló ételek kerüljenek a gyermekek és az idősek tányéjára. Nagy hangsúlyt fektetnek a közétkeztetésben a gyerekek gyümölcs és zöldség fogyasztására is.

Az Önkormányzat a Start munkaprogram mezőgazdasági projektjén belül, barter kapcsolat útján szerzett zöldségfélékkel látja el a főzőkonyhát, biztosítva ezzel az egészséges étkezést, nem utolsósorban pedig sok pénzt megspórol.

Az alacsony iskolai végzettségűeknél jelentős problémát jelent, hogy ezek a családok csak akkor tudnak elmenni a közeli Polgár városba, vagy Tiszaújvárosba bevásárolni, amikor fizetést/segélyt kapnak. Erre a problémára jelentene megoldást a településen a piactér létesítése, ami szintén pályázat útján valósítható meg. Ez persze nemcsak a mélyszegénységben élő embereknek lenne kedvező, hanem azoknak az idős embereknek is, akik a települést már nem tudják elhagyni tömegközlekedéssel. Hasznos lenne továbbá a helyi és környékbeli őstermelőknek is, mert helyben, kulturált körülmények között árusíthatnák portékáikat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférést az Általános Iskola tornaterme, és a település futballpályája biztosítja a lakosság számára.

A 2019. évben a sportpályán, szabad téren kialakításra került – pályázati forrás igénybevételével – egy kondipark, 9.392.775.- Ft értékben, ami lehetőséget ad a sportolásra az egész lakosság számára.

A tavalyi évben az önkormányzat sikerrel pályázott a BM önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása címen aszfaltburkolat felújítására, 11.850.919.- Ft értékben.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést az Önkormányzat a Tiszadobi Családsegítő és Gyermekjóléti Térségi Intézményfenntartó Társulás útján biztosítja 2015. augusztus 1. óta.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgálati feladatok ellátását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Központ és Városi Bölcsőde (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19. szám) intézmény útján biztosítja 2014. július 1. óta.

A településen a házi segítségnyújtással, és a szociális étkeztetéssel kapcsolatos feladatokat jelenleg 4 fő gondozó végzi.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat feladatait 1 fő dolgozó látja el, aki hetente 2 alkalommal végzi munkáját a községben.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A településen nincsenek drogprevenációs szolgáltatások. A tavalyi évben egy pályázat megvalósulása folytán több alkalommal előadás megtartására került sor az általános iskolában a rendőrség által.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs információnk.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Az önkormányzat a támogatások odaítélésekor figyelmet fordít a hátrányos helyzetre.

Önkormányzatunk 2021. februárban kötött megállapodást Cívis Szociális Étkezési Központtal népkonyhai szolgáltatásra. A napi egyszeri meleg étel nagy segítség a rászorulóknak számára. A 3.6.2. tábla a népkonyhán kiosztott ételadagok számát tartalmazza, de sajnos nem sikerült adatot szereznünk a kiosztott adagokról. Azt azonban tudjuk, hogy az adagszám a kezdeteket követően ugrásszerűen megnőtt, mely a szolgáltatás iránti igényt jelzi.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A helyi Művelődési Ház és könyvtár ad otthont a település kulturális programjainak, rendezvényeinek. A gyerekek részére játszóház szokott megrendezésre kerülni. A könyvtárban, nyitvatartási időben számítógépek állnak a lakosság rendelkezésére, internet elérhetőséggel.

A fentiekén kívül a Művelődési Házban rendezik meg a Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület évzáró közgyűlését is, valamint évente néhány alkalommal zenés, táncos mulatságokat, melyeket általában az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány, vagy a Polgárőrség szervez.

Komplex probléma, hogy a Művelődési Ház felújításra szorul. A tetőszerkezet több mint negyven éve épült használt anyagokból, a nyílászárók és a szigetelés cseréje szorul, a fűtési rendszer elavult.

A közösségi élet másik fő színtere a 2012-ben elkészült és átadásra került Gólyatér, Tiszagyulaháza főtere, mellyel nagy álma valósult meg a helyben élő embereknek. A tér elkészülését a falusi emberek egyenlő esélyhez való jutásaként is értékelhetjük, hiszen nekik is joguk van szép, élhető környezetben élni. Sajnos kistelepüléseken a fejlesztésekre csak pályázati forrásokból van lehetőség, ezért a főter megépítése is pályázat útján valósult meg, a tér virágosítása pedig a közmunkaprogram keretén belül történik meg.

A téren található színpadot 2022-ben azonban a balesetveszély elkerülése miatt el kellett bontani, mert egy viharos áprilisi éjszakán a színpad egyik tartóoszlopát a szeles időjárás eltörte. Ezzel borzasztó nagy hiányosság keletkezett a településen, hiszen megannyi rendezvénynek adott helyet a Gólyatéri színpad.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nem	666	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.7.1. számú táblázatban látható a település intézményi ellátottsága. Egy művelődési ház van a településen, melyben megtalálható a könyvtár és a beltéri rendezvények fő helyszíne.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen élő tősgyökeres lakosok többségében egyszerű, de dolgozó emberek. Nehezen viselik néhány, az elmúlt évek folyamán bevándorolt család beköltözését, akik nem tudnak, vagy talán nem is akarnak alkalmazkodni a falu normáihoz, értékrendjéhez.

A közbiztonság helyzete is fokozatosan romlik, az itt élő emberek számára néhány évvel ezelőtt idegen fogalom volt a betörés és a rendszeres lopások.

A település közbiztonságának fokozása érdekében a Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület sikeresen pályázott térfigyelő kamerarendszer kiépítésére a községben. A kamerarendszer kiépítése megtörtént a településen, ez fokozza az itt élők biztonság érzetét. Ezen túlmenően szeretnénk a kamerarendszert bővíteni, ha lesz újabb pályázati lehetőség a beruházásra. Célunk az, hogy minden utcában legyen működő kamera.

A legjobb megoldás az állandó rendőri jelenlét lenne a faluban, de mivel az Önkormányzat nem rendelkezik lakás céljára használható ingatlannal, ezért nem tud lakást biztosítani egy körzeti megbízott számára.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az Önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése szoros a településen. A Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület a település minden rendezvényén jelen van, biztosítva a rendfenntartást.

Az iskolakezdekéskor a gyermekek közlekedését segítik, de részt vettek már pl. árvízi védekezésben is. Ilyen téren a helyi összefogás jól működik a településen.

A Római Katolikus Egyháztanács elnöke és tagjai rendszeresen részt vesznek a Karitásztól adományozott EU élelmiszersegély csomagok szétosztásában. A Római Katolikus Egyházközösség sikeresen pályázott a közelmúltban az Önkormányzat segítségével a templom és a sekrestye felújítására. A Római Katolikus Egyháztanács és az önkormányzat között szoros együttműködés valósul meg, az önkormányzat támogatja az egyházi rendezvények lebonyolítását is.

Az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány anyagi lehetőségeihez mérten esetenként támogatja az iskolás gyerekeket és egyéb településfejlesztési munkákat is végez. (Pl. fásítás a település területén) Anyagi lehetőségei korlátozottak, hiszen jóformán csak az adó 1 %-a jelenti számukra a bevételi forrást. A 2022. évben sikeresen pályáztak település működésre és fejlesztésre 4,5 millió forint értékben. Ezt az összeget olyan tevékenységekre fordíthatták, amit az alapítvány alapító okirata tartalmaz. Így ebből az összegből került megrendezésre a tavalyi évben egy gyermeknap és egy sportnap, valamint beszerzésre került egy lemez garázs, kültéri padok, rendezvénysátor, sörpad garnitúra, ivókút, focikapu, sporteszközök, és a támogatás jóvoltából a játszótéren fásítás is történt. Az összedőlt színpadhoz is történt faanyag beszerzése, de mindez még kevés egy ilyen nagy színpad megépítéséhez, pályázati forrásra lenne szükség.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Sajnos nem áll rendelkezésünkre adat arról, hogy ki milyen nemzetiségűnek vallja magát. Nemzetiségi önkormányzat nincs a településen.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A település közösségi életét jellemzi, hogy az önkormányzat mellett öt civil, és egyházi szervezet működik a településen, akiknek fő feladatuk a közösségi programok szervezése, az azonos érdeklődési körűek közösségbe kapcsolása. A helyi lakosok nyitottak, érdeklődőek, közvetlenek, és fontosnak érzik, hogy formális, vagy informális keretek között aktív részesei legyenek a település jobbá tételében.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tiszagyulaháza településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket. 2011-es népszámlálási adat 16,7 %.	Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása, képzés szervezése
Nincs a településen kiépített piactér, a mélyszegénységben élők ezért hátrányban vannak, mert nincs lehetőségük a bevásárlásra.	Pályázat útján piactér létesítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	371	348	719	51,60%	48,40%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			26	3,62%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	52	58	110	7,23%	8,07%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	14	4	18	1,95%	0,56%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A 4.1. számú táblázatban adatokat láthatunk a gyermekkorú népesség összetételéről nemek és korcsoportok szerint.

A lakosságszám csökkenés a nemcsak a felnőtt korú lakosságra, hanem a 18 év alatti lakosságra is jellemző. A csökkenés mértéke évről évre változó intenzitású, de sajnos tendenciának tekinthető folyamat. Például a 15-17 éves korosztály száma 2015. év végén 20 fő, 2022. év végén pedig 18 fő volt (KSH adat).

- a) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;*

Az alábbiakban segítségül elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

Veszélyeztetettség: *olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)*

A védelembe vétel *a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).*

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

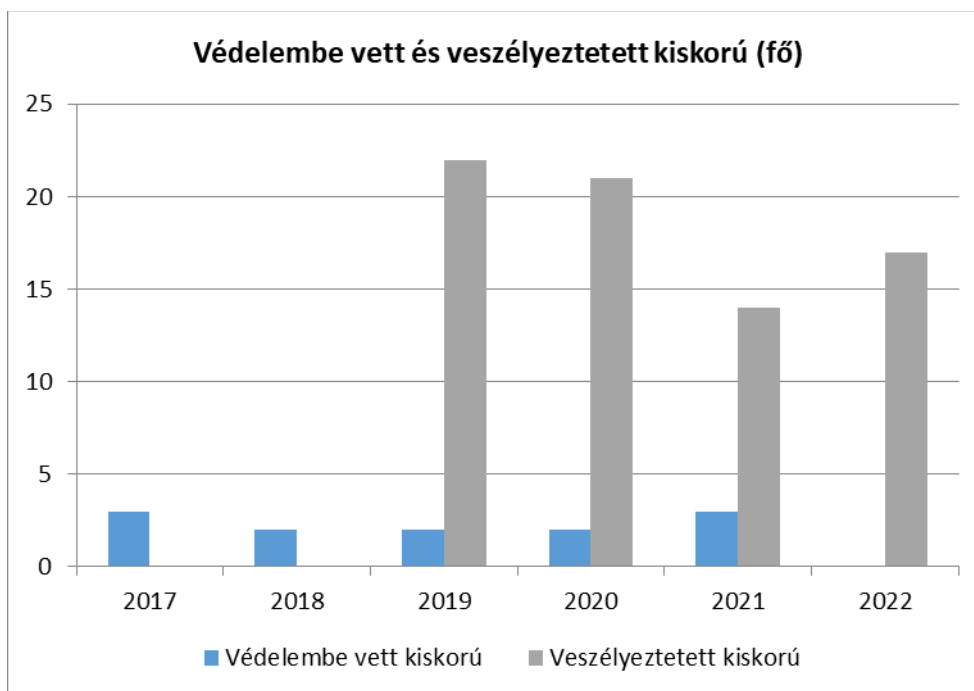
(Forrás: Képzési Segédlet 29. oldal)

A gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. Önkéntes megkeresés, illetve a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerülnek a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai elsősorban a családokkal kapcsolatba.

Tiszagyulaháza településen legnagyobb számban az anyagi nehézségek, a szülők életvezetési és pénzbeosztási nehézsége jelenik meg veszélyeztető tényezőként leginkább. Előfordulnak családi-kapcsolati konfliktusok, amelyeknek szemtanúi illetve résztvevői lehetnek a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká. A családi viszályoknak gyakran kiváltó oka az alkoholos befolyásoltság, melynek gyakori következménye az agresszív viselkedés.

A 4.1.1. számú táblázatból látszik, hogy a településen a védelembe vett gyermekek száma a vizsgált időszakban jelentősen nem változott, a veszélyeztetett gyerekek száma ugyanakkor csökkent. Ennek az az oka, hogy az időközben 18. életévüket betöltött, illetve lakóhelyet változtatott gyerekek kikerültek a gyermekvédelmi rendszerből.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	3	n.a.
2018	2	n.a.
2019	2	22
2020	2	21
2021	3	14
2022	0	17
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján „a települési önkormányzat jegyzője

g) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,

i) megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.”

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma a vizsgált időszakban csökkent. Ezt a 4.1.2. számú táblázat mutatja be. A kedvezményezettnek számát nagyban befolyásolja a szülők jövedelme. A szülők elhelyezkedése az elsődleges munkaerő piacon, a minimálbér növekedések hatást gyakoroltak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránt benyújtott kérelmek elutasítására évek óta nem került sor a településen. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők a határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, és évente két alkalommal, augusztus és november hónapban alkalmanként és gyermekenként 6.000,- Ft alapösszegű, illetve a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében 6.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatást kapnak. A kedvezmény ingyenes étkezést is biztosít az ellátottaknak.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	33
2018	22
2019	24
2020	24
2021	21
2022	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 2022. évi – képviselő-testület által elfogadott – gyermekvédelmi beszámoló részletes adatokat tartalmaz a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számáról, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatokról, melyet az alábbi táblázat foglal össze.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők (fő)

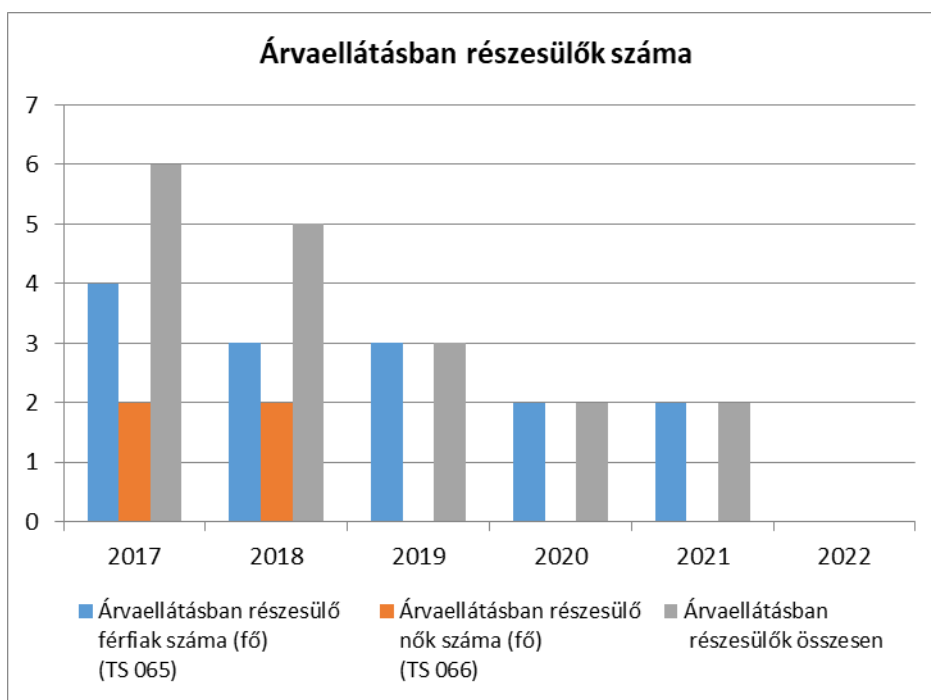
	Csecsemők	Óvodások	Általános Iskolások	Középiskolások	Nagykorúak	Összesen
HH	4	2	12	1	0	19
HH	0	0	0	0	0	0
GYEV	1	1	3	0	0	5
Összesen	5	3	15	1	0	24

Forrás: helyi adagyűjtés

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	4	2	6
2018	3	2	5
2019	3	0	3
2020	2	0	2
2021	2	0	2
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek védelmét szolgáló pénzbeli és természetbeni ellátások közül az Önkormányzat csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt tudja nyújtani a jogosultaknak. illetve a gyermekvédelmi törvény által előírt szünidei étkeztetést biztosítjuk az arra jogosultak számára.

A szünidei étkeztetéssel kapcsolatban azonban az a sajnálatos tapasztalat a településen, hogy rendszeresen akad néhány olyan szülő, aki nem veszi a fáradságot, hogy a szünidei étkeztetés által biztosított meleg ételért elfáradjon. Pedig ezt rászorultságuk alapján térítésmentesen kapják. Ez azért is meglepő, mert az ezekben a családokban nevelkedő gyermekek lennének igazán rászorultak a tanítási szünetben a napi egyszeri meleg étkezésre.

d) *ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői*

Akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, azok jogosulttá válnak az ingyenes gyermekétkeztetésre is. Az 50 %-os térítési díj kedvezményt úgy tudják érvényesíteni a családok, ha legalább három gyermeket nevelnek, vagy ha a gyermek magasabb összegű családi pótlékban részesül. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat az önkormányzattal összehangolt munkával igyekszik elérni azt, hogy minden rászoruló család gyermeke hozzájusson a támogatáshoz.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Tiszagyulaháza községben nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem található szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	28	28,00
2018	1	24	24,00
2019	1	24	24,00
2020	1	25	25,00
2021	0,5	26	26,00
2022	0,5	30	30,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tiszagyulaháza településen 1 védőnői álláshely van, mely be van töltve, mint azt a 4.3.1. tábla is mutatja. A védőnő feladatát a szomszédos Újtikos településen is ellátja, mivel a községek társulást hoztak létre a feladatok ellátására Tiszagyulaháza székhellyel.

Mivel született egy megállapodás Újtikos és Tiszagyulaháza települések között, amely szerint öt évente van fenntartó váltás a védőnői szolgálatban, ezért annak működtetési feladatai 2020. április 1. napjától átkerültek a szomszéd településre, Újtikosra. A védőnői feladatellátást ez nem befolyásolja.

Egy védőnőre jutó gyermekek száma 2017-ben 28 fő, mely jóval az országos átlag alatt van. Természetesen ellátja még a terhesek, a 3-7 éves korúak, ill. 7-16 éves korúak gondozását is. Az ellátott gyermekek száma évek óta csökken, bár 2020-tól enyhe emelkedés mutatkozik.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tiszagyulaházán nincs gyermekorvos, és betöltetlen gyermekorvosi praxis sem, felnőtt háziorvos látja el ezt a feladatot. Ezt a 4.3.2. számú táblázat mutatja be. A településhez legközelebb Polgár városban van gyermek szakorvos.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	n.a.
2018	1	0	0	0	n.a.
2019	1	0	0	0	n.a.
2020	1	0	0	0	n.a.
2021	1	0	0	0	n.a.
2022	1	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Településünkön az óvodában és iskolában is a Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúnánási tagintézményéből jár ki hetente egy alkalommal egy logopédus szakember, a többi szolgáltatást (fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő) Pedagógiai Szakszolgálatnál, Hajdúnánáson lehet igénybe venni.

2020. október hónaptól az óvodába szükség szerinti alkalommal jár ki egy fejlesztőpedagógus, aki SNI gyermekek fejlesztésével foglalkozik (beszédképesség, kognitív készség, manipuláció, irányíthatóság).

2021-től szintén a Hajdúnánási Pedagógiai Szakszolgálatról jár ki heti egy alkalommal egy fejlesztő pedagógus, aki az ötödik életévüket betöltött (iskolába készülő) gyermekeknek tart fejlesztő foglalkoztatást,

valamint az idei évtől szintén heti egy alkalommal egy mozgásterapeuta, aki azoknak az ötödik életévüket betöltött gyermekeknek tart foglalkozásokat, akik a beszéd- és mozgásfejlődéssel vannak elmaradásban.

- d) *gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;*

Az gyermekjóléti alapellátás biztosítva van a településen. Összehangolt munkával nyomon követik, figyelemmel kísérik az esetlegesen veszélyeztetett gyermekeket

- e) *gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;*

Tiszagyulaháza településen nem működik bölcsőde, pedig igény lenne rá. A gyermekek szempontjából ez is egy fontos probléma. Sajnos az önkormányzat pályázati forrás nélkül nem tud bölcsődét építeni. A másik akadályozó tényező, hogy az önkormányzat nem rendelkezik olyan ingatlannal, vagy telekkel, amely alkalmas lenne bölcsőde létrehozására.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

f) gyermekvédelem;

A településen jól szervezeten működik a gyermekvédelem. Az óvodában, iskolában a pedagógusok, osztályfőnökök, a védőnő illetve a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat szakembereinek segítségével. 2017-ben 3 fő volt a védelemben vett gyermekek száma, ami az ezt követő években lecsökkent 2-re, majd 2021-ben ismét 3 fő lett védelemben véve.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás nincs a településen. Ezen szolgáltatások felkutatásában a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat nyújt segítséget az arra rászorulóknak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztés a közoktatási intézményekben jelen van. Sport, szabadidős és szünidős programokat a Művelődési ház szervez. Az Efop-1.5.3-16-2017-00021 „Humán szolgáltatás fejlesztése Hajdúnánáson és vonzáskörzetében” című pályázat keretében 2020 – 2022. között több rendezvénysorozat valósult meg. 2020-ban volt egy két napos családi fesztivál, 2022-ben egy egészségnap került megrendezésre, folyamatosan voltak egészségügyi szűrések, az óvodás és iskolás gyermekeknek előadások a dohányzás, az alkohol és a drog veszélyeiről a védőnő és a rendőrség segítségével.

Nyári tábor került megszervezésre 2022. júliusában 3 héten keresztül, valamint a 2022. évi hagyományos Gólyafesztivál is a pályázat keretén belül került megrendezésre. Minden rendezvénynek nagy sikere volt, a családi rendezvényeknek nemcsak a gyerekek, hanem az egész lakosság körében. Az idei évben sajnos csak egy alkalommal tudott az önkormányzat – szintén pályázat útján – tábort szervezni, hon és népismereti napközis tábort tartottunk a Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzat segítségével.

Napközis táborok és programok szervezésére azért is lenne nagy szükség, mert azoknak a szülőknek óriási segítséget jelentene, ahol nincs nagyszülő a családban, és így a gyermekek napközbeni felügyelete meg lenne oldva a nyári szünetekben.

A pályázati lehetőségtől függetlenül évek óta megrendezésre kerül a településen a gyermeknap rendezvény a helyi és környékbeli gyerekek részére, aminek általában mindig nagy sikere van.

A gyermekek szempontjából problémát jelent, hogy a 2016-ban felújított óvoda eszközei elhasználódtak, elavultak. Az akkori pályázatban csak az épület felújítás volt lehetséges. Pályázati forrás szükséges az eszközök cseréjéhez.

Másik jelentős probléma a gyerekek célcsoportjával kapcsolatban, hogy az Általános Iskola udvara a tanulói létszámhoz képest túl kicsi és balesetveszélyes, az udvart bővíteni kellene. A probléma megoldása adott lenne, csak pénzügyi forrás hiányzik hozzá. Pályázat útján és/vagy társadalmi összefogással az iskolával szomszédos telek megvásárlása, ezáltal az iskolában megfelelő sportudvart lehetne kialakítani.

Szintén az Általános Iskolában felmerülő probléma, hogy az Általános Iskola épülete nincs megfelelően akadálymentesítve, a főépület és az alsó épületrész összekötő járda egyenetlen, gödrös, kiemelten balesetveszélyes. Nagy szükség lenne az akadálymentesítésre pályázati forrás bevonásával.

A gyermekek célcsoportját is érinti, bár ez komplex probléma, hogy a Gólyatéren összedőlt színpad nagy hiányossága a településnek. Pályázati forrás szükséges a színpad újraépítéséhez.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermekétkeztetés az óvodában és az iskolában a hét közben az óvodában működő főzőkonyháról megoldott, hétfőig ez nem biztosított.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. §-a alapján a 2016. évtől természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő kérésére, intézményi gyermekétkeztetés keretében az óvoda zárva tartása, és a tanítási szünetek időtartama alatt.

A törvényi előírásnak megfelelően önkormányzatunk a kötelezett időszakokra az intézményi gyermekétkeztetést biztosítja a rászorultak számára.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns Tiszagyulaházán.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzatnak nincs adata hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód megsértéséről a szolgáltatások nyújtásakor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az Önkormányzat a támogatások odaítélésekor nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű családokra.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Tiszagyulaházán jelenleg 18 fő hátrányos helyzetű gyermek van, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jelenleg nincs. Településünkön az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek a helyi általános iskolába járnak, ellátásuk itt megoldott.

- a) *a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;*

A 4.4.a) 1. számú táblázatban láthatunk adatokat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekekről. Mint ahogy arról már írtunk, a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek óvodai fejlesztése az intézményben történik. Az óvodai fejlesztésen kívüli fejlesztő programokra való eljutásban az óvoda nem tud segítséget nyújtani, azt a szülők maguk oldják meg.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	22	4	18,18
2018	23	3	13,04
2019	26	2	7,69
2020	23	3	13,04
2021	24	3	12,50
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4. a) 2. számú táblázatban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulókról láthatunk adatokat.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	90	16	17,78
2018	85	17	20,00
2019	83	8	9,64
2020	79	8	10,13
2021	76	9	11,84
2022	76	13	17,1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A 4.4. a) 3. számú táblázatban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetről tartalmaz kimutatást a középiskolai oktatásban. Itt nem rendelkezünk adatokról.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	0	1	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4. a) 4. számú táblázatban a megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és nagykorúvá vált gyermekekről látunk adatokat. Látható, hogy a számuk a vizsgált időszakban csökkenő tendenciát mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	20	4
2018	13	0
2019	15	4
2020	25	4
2021	14	3
2022	18	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Míg az előző HEP-ben az szerepelt, hogy „az óvodában és az iskolában a gyermekek közel fele hátrányos helyzetű volt”, a számuk jelentősen csökkent az utóbbi években. Ezek az adatok utalnak a szülők alacsony jövedelmi helyzetére és az alacsony iskolázottságra.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A 4.4.1. számú táblázatban láthatjuk, hogy az óvodai nevelésben a személyi feltételek adottak.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	16
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	n.a.	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	23	1	25	1	23	0	0	23
2019	26	1	25	1	26	0	0	26
2020	23	1	25	1	23	0	0	23
2021	24	1	25	1	24	0	0	24
2022	24	1	25	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskola esetében az osztálylétszámokból fakadóan tanítási órákon fontos tervezési feladatként jelentkezik a differenciált munka és az egyéni bánásmód a tanulók egyéni képességeinek megfelelő haladási ütemük, fejlődésük figyelembevételével.

A minőségi és mennyiségi differenciált tevékenységgel segítik az alacsony kompetenciaszintű tanulók motivációját és koncentrációját.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók (14 fő) szakszerű fejlesztését az iskola fejlesztőpedagógusa látja el heti 2 órában a tanulók szakértői véleményében megfogalmazott területeken.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók (5 fő) fejlesztését Dr. Molnár István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános és Készségfejlesztő Iskola, Kollégium utazó gyógypedagógusa látja el heti 2 órában.

A Hajdúnánási Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa jelenleg heti 1 órában 1 tanuló megsegítésében működik közre. Szülői igény több foglalkozásra is lenne.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	4	1	22,50	76,67
2018	0	4	1	21,25	77,65
2019	0	4	1	20,75	74,70
2020	0	4	1	19,75	74,68
2021	0	4	1	19,00	73,68
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

Kimutatás a felső tagozat tanulóiról

	5.a	6.a	7.a	8.a	Összesen	Százalékos arány
Osztálylétszám	20	18	17	21	76	
BTMN tanulók száma	3	4	2	5	14	18,40%
SNI tanulók száma	2	0	2	1	5	6,50%
Hátrányos helyzetű tanulók száma	1	4	3	2	10	13,20 %
Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók száma	0	1	0	2	3	3,94 %
Gyermekevédelmi kedvezményre jogosult tanulók száma	1	5	3	2	11	14,50 %
Tartósan beteg tanulók száma	1	2	0	2	5	6,50%

Forrás: Helyi adatok

A 4.4.5. számú táblázatban a 8. évfolyamot eredményesen befejezőkről láthatunk adatokat.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	12
2018	27
2019	24
2020	16
2021	16
2022	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs tudomásunk róla, hogy jogellenes elkülönítés történt volna az oktatás, képzés területén.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók hátránykompenzációjuk leküzdésében nagy szerepet játszanak a szaktanárok mellett az osztályfőnökök, személyiségfejlesztő koordinációs munkájuk során.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde munkatársa, mint szociális segítő, támogatást nyújt a pedagógusok nevelő munkájában az alábbi területeken: szociális ügyekben való eligazítás, kríziskezelés, közvetítés konfliktushelyzetekben, konzultáció diákokkal, szülőkkel.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az Újtikos-Tiszagyulaháza Általános Iskola Pedagógiai Programjában kiemelt területként jelenik meg a tanulók hátránykompenzációjának és esélyegyenlőségének pedagógiai, szakmai támogatásának elősegítése. Ezen terület fejlesztési terve vonatkozik a szociokulturális, anyagi, egészségügyi, képességbeli hátrányokban szenvedő tanulók iskolai segítésére, esélyegyenlőségük minél hatékonyabb megteremtésére. Az intézmény pedagógusai az adott tanítási évben megfogalmazott célok és a hozzájuk rendelt feladatok és tevékenységek mellett nagyon sok önként vállalt plusz munkával segítik az érintett tanulókat tanulmányi munkájukban, személyiségfejlődésükben. Az intézményi szakmai és osztályfőnöki munka területén kiemelt szerepet jelent a gyermekvédelmi munka.

Az intézmény Pedagógiai Programjában a tehetséggondozás és felzárkóztatás központi helyet foglal el, amellyel segítik a tanulók hátránykompenzációjának leküzdését az egyenlő hozzáférés elve alapján.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünnidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	n.a.	22
2018	0	0	n.a.	21
2019	0	0	n.a.	17
2020	0	0	n.a.	25
2021	0	0	n.a.	13
2022	0	0	n.a.	11
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

A 4.4.6. számú táblázatban a gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatásokról látunk adatokat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Óvoda eszközei elavultak, hiányosak	Pályázat útján óvodai eszközök pótlása, fejlesztése
Az Általános Iskola udvara a tanulói létszámhoz képest túl kicsi és balesetveszélyes, az udvart bővíteni kellene	Pályázat útján, és/vagy társadalmi összefogással az iskolával szomszédos telek megvásárlása, ezáltal az iskola megfelelő sportudvarral rendelkezne
Az Általános Iskola épülete nincs megfelelően akadálymentesítve, mert a főépület és az alsó épületrész összekötő járda egyenetlen, gödrös, kiemelten balesetveszélyes	Az Általános Iskola épületének akadálymentesítése pályázat útján
Nincs a településen bölcsőde	Pályázat útján telek, vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde létrehozása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

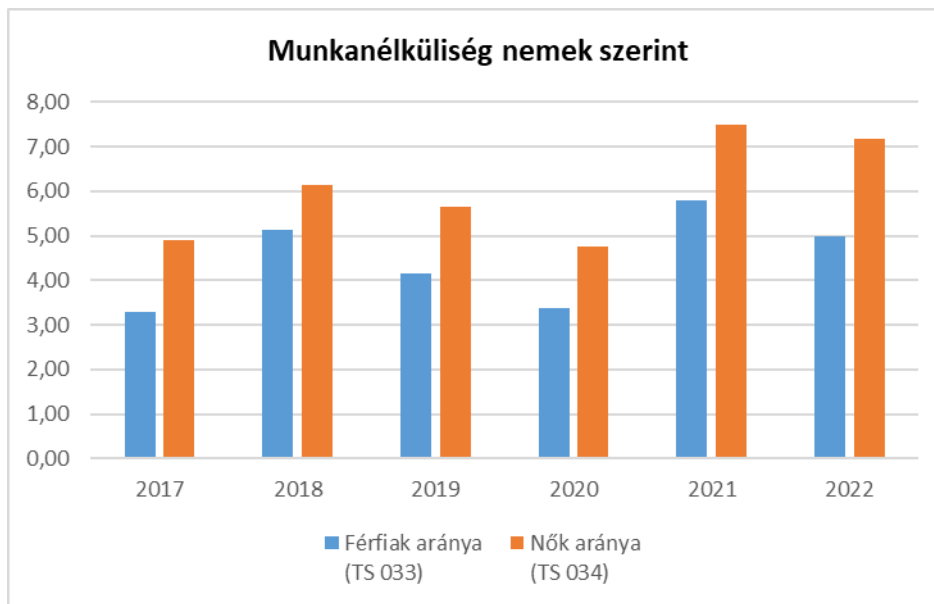
- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

(Forrás: Képzési segédlet 41. oldal)

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az 5.1.1. táblában adatokat láthatunk nemek szerint a munkanélküliségi rátáról. A táblázatban látható, hogy a 15-64 évesek között a nyilvántartott álláskeresők aránya végig magasabb a nők körében. Ez részben annak köszönhető, hogy amíg kisebbek a gyermekek, addig nem tudnak elhelyezkedni, a településen pedig kevés a munkalehetőség. A nők szempontjából is nagy probléma, hogy nincs a településen bölcsőde. A nőknél az is problémát okoz, hogy a szünidőben nem tudják a gyerekek felügyeletét megoldani, ahol nincs nagyszülői segítség. E miatt több nyári tábor, programok szervezésére lenne szükség.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,3	4,89	4,10%
2018	5,13	6,13	5,63%
2019	4,14	5,66	4,90%
2020	3,38	4,76	4,07%
2021	5,79	7,48	6,64%
2022	4,98	7,18	6,08%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

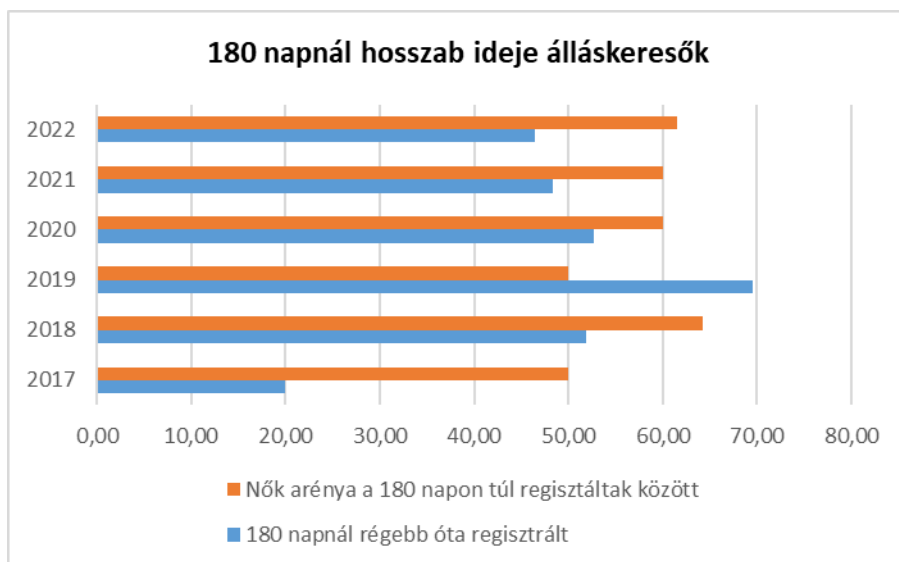

Az 5.1.2. számú táblában adatok láthatóak a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső arányáról. Itt is látható, hogy a nők többségben vannak.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	20	50
2018	51,85	64,29
2019	69,57	50
2020	52,63	60
2021	48,39	60
2022	46,43	61,54

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

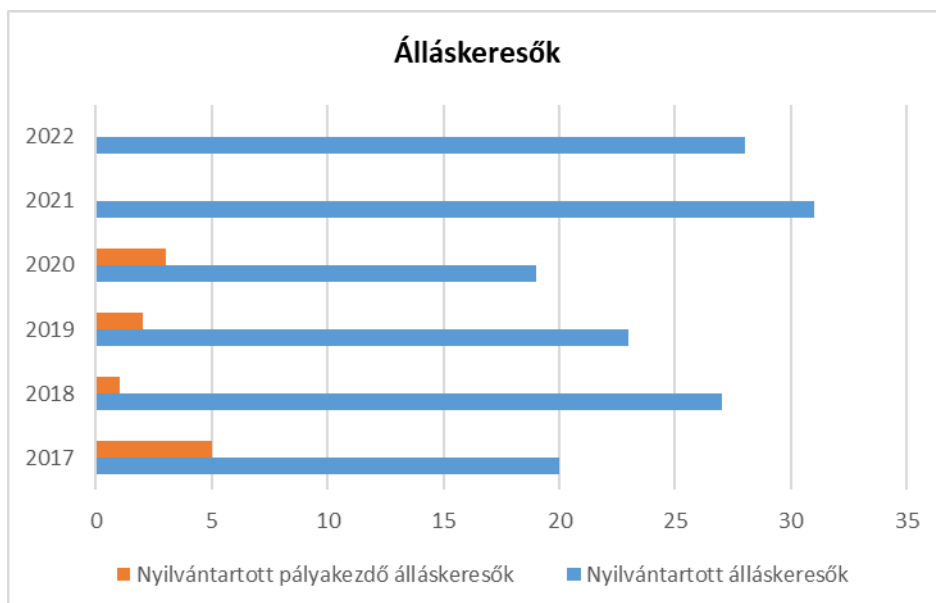
rá

Az 5.1.3. számú táblázatban adatok találhatóak a nyilvántartott álláskereső és a nyilvántartott pályakezdő álláskereső számáról.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	20	5
2018	27	1
2019	23	2
2020	19	3
2021	31	0
2022	28	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az érintett időszakban csak egy képzés valósult meg a községben, informatikai alapismeretek tanfolyam. Ezen szép számmal vettek részt nők is.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők helyzete Tiszagyulaháza településen sem könnyű az elhelyezkedés terén. Leginkább csak az önkormányzat közfoglalkoztatási programjában tudnak munkát vállalni, vagy olyan munkahelyen, ahol nem igényel szakmai képzettséget a munkavégzés.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén az Önkormányzatnak nincs tudomása.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	28	28
2018	1	24	24
2019	1	24	24
2020	1	25	25
2021	0,5	26	26
2022	0,5	30	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az 5.2.1. számú táblázatban a betöltött védőnői álláshelyek és a gyermekek számáról láthatunk adatokat.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az 5.2.2.a) és 5.2.2.b) táblázatok településünkön nem releváns, mivel nincs bölcsőde.

A településen bölcsődei ellátás nincs, egy óvoda működik. A bölcsőde hiánya problémát okoz a nők körében is, hiszen nagyban javítaná az elhelyezkedésük esélyét, ha a felügyelet biztosítva lenne a bölcsődés korú gyermekek számára is. Az óvodában jelenleg nincs szabad férőhely, a teljes kapacitást kihasználva működnek.

Az óvodai nyitva tartás igazodik a szülők munkaidejéhez, az ott dolgozók rugalmasan megoldják, ha valamelyik szülő kicsit később tudja csak a gyermekét hazavinni.

A közintézményekben, többségében inkább nők dolgoznak, és az Önkormányzati Hivatal kivéve a vezetők is nők, akik rugalmasan kezelik az ott dolgozó családnyák munkaidejét.

Összességében elmondható, hogy a településen lévő közintézmények családbarát munkahelyek, ilyen jellegű probléma nincs a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladatai:

- a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, életmód tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, valamint a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel;
- a várandós anyák gondozása
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, ennek során a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás szorgalmazása különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek, otthoni ápolására,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése,
- az óvodába járó gyermekek gondozása, szűrése, hygienes ellenőrzése,
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnő a gondozási feladatainak ellátása során kapcsolatot tart és együttműködik:

- az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás,
- a közoktatás,
- a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról nem volt tudomása az Önkormányzatnak a vizsgált időszakban a településen. Amennyiben előfordul, az valószínűleg családon belül marad, nem szerez róla tudomást a rendőrség és a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen, illetve 50 km-es körzetében anyaoththon, illetve családok átmeneti otthona nem található. A krízishelyzetbe került nők a családsegítő és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak ilyen jellegű segítségért

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Tiszagyulaháza településen nagy szerepe van a helyi közéletben a nőknek. A közhatalmokban is döntő többségében nők dolgoznak. Az önkormányzat közfoglalkoztatásában is többségben vannak a nők. Az önkormányzat külön figyelmet fordít rá, hogy segítséget nyújtson azoknak a kisgyermekes anyáknak, akik nem tudnak a településről eljárni dolgozni.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az Önkormányzatnak nincs adata a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról. Helyi szinten a nőket érintő problémák a fentebb említett bölcsőde hiánya, valamint az, hogy a nyári szünetben nem tudják megoldani az iskolás korú gyermekek felügyeletét, ahol nincs nagyszülői segítség, ezért szükség lenne több szünidei tábor és program megszervezésére.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs a településen bölcsőde	Pályázat útján telek, vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde létrehozása
Az iskolai szünetekben nem tudják megoldani a nők a gyermekek felügyeletét, ahol nincs nagyszülő	Szünidei táborok és programok szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 6.1. számú táblázatban látszik, hogy a vizsgált időszakban a 0-14 éves korú állandó lakosok száma valamelyest nőtt, tehát az öregedési index kissé csökkenő tendenciát mutat.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	136	98	138,78%
2018	138	95	145,26%
2019	132	103	128,16%
2020	133	110	120,91%
2021	136	109	124,77%
2022	126	113	111,50%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A 6.1.1. számú táblázatban a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számáról láthatunk adatokat. Megállapítható, hogy a nyugdíjas nők száma végig jóval magasabb a férfiak számától, összességében minimálisan csökkent a nyugdíjasok száma a vizsgált időszakban.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	63	113	176
2018	63	106	169
2019	68	106	174
2020	68	106	174
2021	64	105	169
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A 6.1.2. számú táblázatban láthatunk adatokat a nyugdíjszerű ellátásokról. Megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az öregségi nyugdíjban részesülők száma nőtt, mind a férfiak, mind pedig a nők esetében.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	2	0	43	76	0	18	0
2018	1	0	43	71	0	16	0
2019	1	0	48	74	1	16	0
2020	1	0	51	77	0	16	1
2021	1	1	50	79	0	14	1
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	20	27	23	19	31	28
41-45 év (TS 042)	Fő	0	3	0	1	1	1
	%	0,00%	11,11%	0,00%	5,26%	3,23%	3,57%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	4	5	4	5	2
	%	5,00%	14,81%	21,74%	21,05%	16,13%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	4	4	7	4
	%	5,00%	3,70%	17,39%	21,05%	22,58%	14,29%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	3	2	1	0	5
	%	25,00%	11,11%	8,70%	5,26%	0,00%	17,86%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	5	7	3	6	4
	%	10,00%	18,52%	30,43%	15,79%	19,35%	14,29%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A 6.2. számú táblázatban a nyilvántartott álláskeresőkről láthatunk adatokat. A vizsgálat időszakban nincs említésre méltó változás az adatokban.

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

Tiszagyulaháza községben nincsenek az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásáról adatok, és a foglalkoztatásukat támogató egyéb programok.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs tudomásunk arról, hogy a foglalkoztatás területén az időseket érintő hátrányos megkülönböztetés történt volna a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A 6.3.1. számú táblázatban a 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak számáról láthatunk adatokat. A vizsgált időszakban enyhén csökkenő tendenciát mutat az időskorú lakosság száma.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	136	0	26	29
2018	138	0	22	31
2019	132	0	23	27
2020	133	0	22	24
2021	136	0	23	22
2022	126	0	20	18

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A településen biztosított az idősök egészségügyi alapellátása és a szociális szolgáltatások igénybevétele. Az egészségügyi szakellátást legközelebb Polgár városban tudják igénybe venni az idősök, fekvőbeteg gyógyintézet pedig Debrecen városban van.

Az idős emberek a szociális szolgáltatások közül igénybe veszik a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, valamint a szociális étkeztetést. A szolgáltatás nagyon jól működik, a gondozók nagy segítségükre vannak az idős korosztálynak.

A településen idősök nappali ellátása nem működik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. Arról nem áll rendelkezésünkre külön információ, hogy a település idős lakossága hány alkalommal vett részt rendezvényeken, és hogy hány alkalommal látogatott meg mozi, vagy színházelőadást, mást településeken, mert ez községünkben nem elérhető.

Azt azonban tudjuk, hogy a település rendezvényeit szívesen látogatja az idősebb korosztály is. Minden év októberében, az idősök világnapja alkalmából az Önkormányzat rendezvényt szervez a település időszerű lakosságának a Művelődési Házban. Ilyenkor egy vacsorával vendégeljük meg a 60 év fölötti embereket, az óvodások, az Eszterág Néptáncgyűttes, és a szomszéd település néptáncscsoportja pedig műsorral kedveskedik az időseknek.

A rendezvényre a saját falubuszunk szokta szállítani a meghívottakat, gondoskodva ezzel azokról is, akik számára nehézséget jelent a közlekedés. A rendezvényen a polgármester rendszerint köszönti a település legidősebb és legfiatalabb lakosát.

A rendezvényt jó szívvel fogadja az idős korosztály és szívesen, szép számmal jönnek minden alkalommal.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságára vonatkozóan nem rendelkezünk adatokról.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti programokra lehetőséget adnak a rendszeresen megrendezésre kerülő rendezvényeink: gyermeknap, sportnap, Gólyafesztivál, az adventi vasárnapi programok, idősök napja.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősekkel kapcsolatos probléma, hogy a romló közbiztonsági helyzetnek leginkább kitett célcsoport az idős korosztály. Erre megoldást jelenthetne, ha a településen élne egy körzeti megbízott, ezzel biztosítva az állandó rendőri jelenlétet. Ehhez az Önkormányzat azonban nem rendelkezik bérlekással, ehhez pályázati forrás szükséges. Ez a probléma már az előző Helyi Esélyegyenlőségi Programunkban is szerepelt, de megfelelő pályázat híján sajnos nem tudott megvalósulni.

A másik, szintén közbiztonságot érintő probléma, a térfigyelő kamerarendszer bővítése. Mint arról már írtunk, jelenleg leginkább a középületeknél vannak térfigyelő kamerák. Mivel az idős korosztály a leginkább érintett, ezért itt szeretnénk intézkedésbe foglalni a térfigyelő kamera bővítést. A beruházás pályázat útján valósítható meg.

Gondot okoz településünkön az is, hogy egyre több idős ember veszi igénybe a szociális étkeztetést, és a főzőkonyhánk engedélyezett adagszáma hamarosan nem lesz képes kiszolgálni az igényeket. A miatt, hogy ne kelljen egy idős ember kérelmét sem elutasítani a szociális étkeztetés igénybevételére, már régóta szeretne a település pályázni konyha felújításra és bővítésre, ami eddig sajnos nem sikerült.

Mint ahogy már korábban is említésre került, komplex, egész települést érintő probléma az összedőlt Gólyatéri színpad hiánya.

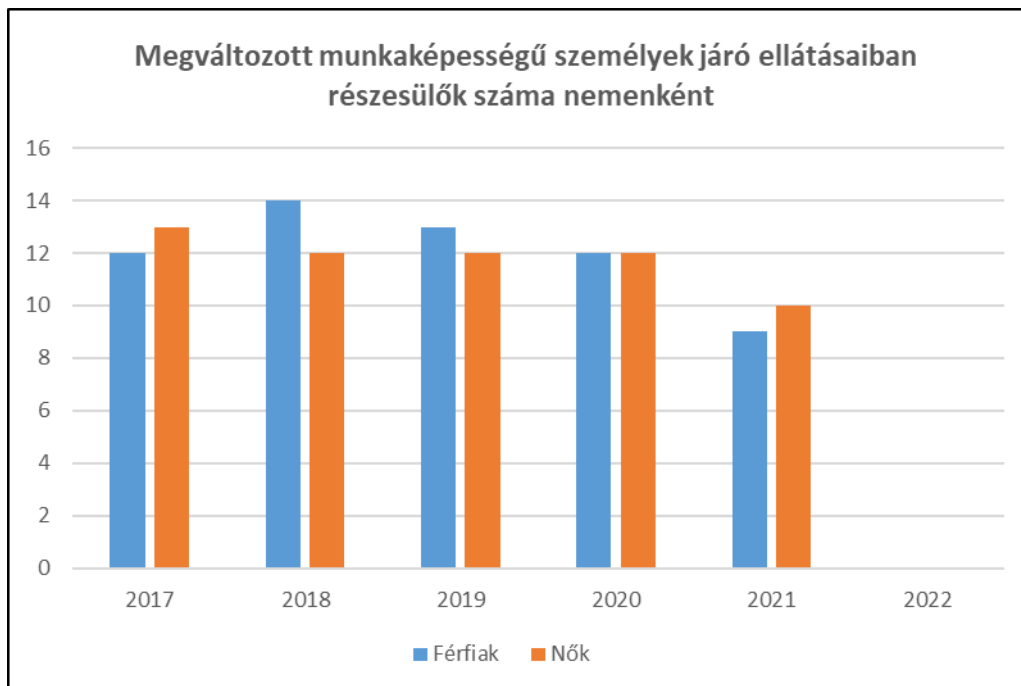
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt	Állandó rendőri jelenlét biztosítása, pályázat útján önkormányzati bérlakás vásárlása
Csak a középületek környékén vannak a településen térfigyelő kamerák, az idősek biztonsága miatt fontos lenne a mellékutcákban is kamerák telepítése	Pályázat útján kamerarendszer bővítése
Egyre több az igény a szociális étkeztetésre, amit a főzőkonyha kapacitása nem bír el	Pályázat útján főzőkonyha bővítése, felújítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	12	13	25
2018	14	12	26
2019	13	12	25
2020	12	12	24
2021	9	10	19
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A 7.1.1. számú táblázatban látható a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma: A táblázatból kiderül, hogy a megváltozott munkaképességűek a lakosságnak mindössze 3-4 %-át teszik ki.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen a fogyatékkal élők száma alacsony, a lakosság mindössze 3-4 %-át érinti. Néhány értelmi fogyatékos személy van, a településen fogyatékossgal élők leginkább mozgássérültek, egy látássérült ember él a településen, hallássérült nincs.

Az Önkormányzat nem foglalkoztat fogyatékkal élő embereket a településen, egyéb foglalkoztatottságukról nem áll rendelkezésre adat.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nem releváns a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Önkormányzatnak nincs tudomása hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az Önkormányzatnak nincsenek ilyen intézményei, szolgáltatásai, programjai.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat nem rendelkezik külön nyilvántartással, a fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni juttatásait illetően.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Településünkön egy háziorvosi vegyes körzet, egy fogorvos, egy gyógyszertár és egy védőnővel ellátott védőnői szolgálat látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat. A szakorvosi járóbeteg ellátást a Pétegisz Nonprofit Zrt. látja el Polgár településen. Ezen túlmenően Debrecen városban érhetőek el a rehabilitációs ellátások.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A középületek közül már csak az önkormányzati hivatal épülete nem volt akadálymentesítve, azonban ez a probléma is elhárul, hiszen jelenleg folyamatban van a hivatal épületének felújítása, mely pályázat útján valósul meg.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatásokhoz és kulturális sportprogramokhoz való hozzáférés a fogyatékkal élők számára is biztosított. Fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség csak a 2015-ben felújított orvosi rendelőben van, bár erre nem igazán van igény, mert a településen csak egy látássérült ember él, hallássérült nincs a községben. A lakóépületek akadálymentesítettségéről nincs információnk

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs információnk

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Sajnos a településen a járdák állapota nem mindenhol megfelelő, nem alkalmas arra, hogy fogyatékkal élők kerekesszékekkel közlekedjenek rajta. A település számos pontján még az egészséges emberek számára is kihívást jelent a járdán való közlekedés, tehát ez egy komplex probléma is.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen nincsenek a fogyatékkal élők számára helyei szolgáltatások, és fogyatékosok nappali intézménye.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A település épületei ugyan nincsenek teljeskörűen akadálymentesítve, de mindenki számára természetes, hogy segítünk a fogyatékkal élő embereknek. A helyi boltban pl. bevásárolnak nekik, a hivatalban kikísérik a közlekedni nehezen tudó embereket, lekísérik a lépcsőn, stb.

7.4. Fogyatékossgal élőket sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Akadálymentes az orvosi rendelő, az óvoda, a művelődési ház, valamint a sportpálya is – az iskola részlegesen. A közösségi programokon való részvétel minden szempontból biztosított.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Közlekedésük szempontjából a járdák felújítása egy nagyon fontos feladat, pályázatok figyelésével és beadásával igyekszünk a későbbiekben megvalósítani.

Ennél a célcsoportnál is meglévő probléma a felújításra szoruló Művelődési Ház, valamint az összedőlt Gólyatéri színpad hiánya, hiszen a fogyatékkal élők ugyanolyan szívesen látogatják a közösségi rendezvényeket, mint egészséges társaik.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékekkel közlekedők számára	Pályázat útján járdák felújítása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közösségi életben nagy hiányosság az összedőlt színpad	Pályázat útján színpad építése
A Művelődési Ház felújításra szorul	Pályázat útján Művelődési Ház felújítása
A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a közlekedésre	Pályázat útján járdák felújítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) *a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);*

A Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület és az önkormányzat között létrejött az együttműködési megállapodás, bár ettől függetlenül is szoros az együttműködés.

Az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány szintén együttműködik az önkormányzattal, de erről megállapodás nem született.

A településen a Római Katolikus Egyháztanács nem végez szolgáltatást, csak együttműködik az Önkormányzattal és a civil szervezetekkel. Erről partnerségi megállapodás nincs.

Az egyházak közül a Református Egyház van még jelen a településen, ami azért nagy öröm, mert évek óta üresen állt a református imaház. Most már rendszeresen vannak istentiszteletek, ebben az évben a gyerekeknek hétfői programokat és tábor szerveztek, és a református egyház is együttműködik az önkormányzattal, bár erről megállapodás nem született.

A településen működik egy adományközpont, melynek a vezetője szintén együttműködik az önkormányzattal.

Az Eszterág Néptáncegyüttes a település kulturális rendezvényein van jelen.

A Tiszagyulaházi Horgászegyesület és az önkormányzat között szintén szoros az együttműködés.

A két legújabb civil szervezet, a Tiszagyulaháza Sportegyesület, melynek célja a településen sportolási lehetőséget biztosítani a fiataloknak és sportolni vágyóknak, valamint a Tiszagyulaházért Civil Társaság, mely szervezet célja a társadalmi diskurzus eszközeinek útján törekednek a falu, művelődési, sportolási, gazdasági és egyéb kapcsolatainak erősítésére, együttműködnek a mindenkori önkormányzattal, segítik annak munkáját és figyelemmel kísérik annak jogkövető működését.

A községben van néhány önkéntes is, akik segítségére mindig lehet számítani. A civil szervezeteknek egymással is jó a kapcsolata, nemcsak az Önkormányzattal, itt is szoros az összefogás.

- b) *helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;*

Tiszagyulaháza településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

A Római Katolikus Egyházközösséggel történő együttműködés szoros és eredményes. A település életében aktívan részt vesznek a már részletesebben említett civil szervezetek, a Tiszagyulaházi Polgárőr Egyesület, a Tiszagyulaházáért Civil Társaság, és az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány.

A nemrégiben megalakult Eszterág Néptáncegyüttes, és a Tiszagyulaházi Horgászegyesület, ezek a szervezetek nagy hiányosságot pótolnak a község életében. Az önkormányzat igyekszik mindenben segíteni a frissen megalakult csoportok működését. Összességében elmondható, hogy a civil szervezetek mind az önkormányzattal mind egymással együttműködnek. A településen élő helyi vállalkozók is nagy szerepet játszanak a közösségi életben, hiszen a rendezvényeket rendszeres támogatják anyagilag, de fizikálisan is segítenek, ha arra van szükség.

- c) *önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;*

2013. március 1-jén létrejött a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal, Hajdúnánás város, Tiszagyulaháza, Újtikos és Folyás községek részvételével. A településeken az ügyintézés ugyanúgy megmaradt, nem kerültek hátrányos helyzetbe ezáltal a kistelepülések lakói.

Az Önkormányzat a családsegítés és a gyermekjóléti szolgálati feladatok ellátását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Központ és Városi Bölcsőde (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19. szám) intézmény útján biztosítja 2014. július 1. óta.

Önkormányzatunk alapító tagja a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.-nek (Hajdúböszörmény, Radnóti u. 1. szám), amelyet 14 hajdúsági település hozott létre 2001-ben. A cég a szilárd kommunális hulladék elszállítását és kezelését végezte közszolgáltatásként 2017. december 31-ig. 2018. január 1. napjától a szolgáltatást a Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft. (4031 Debrecen, István út 136.) vette át 2023. június 30-ig. Mivel Magyarország Kormánya 2022-ben kihirdette, hogy az évente mintegy 5 millió tonna települési hulladék kezelésért a MOL lesz a felelős, ezért 2023. július 1-től a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. (1117 Budapest, Galvani u. 44.) végzi a szolgáltatást a településen.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata alapító tagja a PÉTEGISZ Zrt-nek, amely működteti a polgári Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központot, ahol a község lakói lakóhelyükhöz közel megkaphatják a legtöbb **szakellátást** magas színvonalon.

Tiszagyulaháza és Újtikos községek társulást hoztak létre közös védőnői szolgálat fenntartására. A társulás székhelye Újtikos. A két településen egy védőnő végzi a feladatokat.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen a civil szervezeteknek nincs az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége, munkájukat az egész lakosság érdekeit figyelembe véve végzik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Ezzel kapcsolatban nem áll rendelkezésre elegendő adat. Azt azonban tudjuk, hogy a vállalkozások szívesen támogatják adományaikkal a település rendezvényeit.

Fontos feladat megszervezni a for-profit szereplők részvételét a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátása terén. Közreműködésükkel és segítségükkel csökkenhetne a településen a munkanélküliség aránya, ezáltal a mélyszegénységben élők száma is.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) *a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;*

A HEP készítése során a helyi adatgyűjtések kapcsán írásban kerestük meg azokat az intézményeket, szervezeteket, akik segítséget tudnak nyújtani a pontosabb helyzetfelméréshez. Ahol szükséges volt, személyes megbeszélésre, telefonos egyeztetésre került sor.

- b) *az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.*

A Képviselő-testület által elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot Tiszagyulaháza község honlapján, a www.tiszagyulahaza.hu oldalon elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. Nyomtatott formában a Művelődési Házban a könyvtárban lesz a program megtalálható, és mindenki számára hozzáférhető.

Az ellenőrzés az elkészítésben részt vevők, a civil szervezetek képviselői, és Tiszagyulaháza Község Önkormányzat munkatársai bevonásával történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatban észrevételt az Önkormányzati Hivatalnál (4097 Tiszagyulaháza, Kossuth u. 73.) lehet tenni.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket. 2011-es népszámlálási adat 16,7 %.	Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása, képzés szervezése
	Nincs a településen kiépített piactér, a mélyszegénységben élők ezért hátrányban vannak, mert nincs lehetőségük a bevásárlásra.	Pályázat útján piactér létesítése.
Gyermekek	Óvoda eszközei elavultak, hiányosak	Pályázat útján óvodai eszközök pótlása, fejlesztése
	Az Általános Iskola udvara a tanulói létszámhoz képest túl kicsi és balesetveszélyes, az udvart bővíteni kellene	Pályázat útján, és/vagy társadalmi összefogással az iskolával szomszédos telek megvásárlása, ezáltal az iskola megfelelő sportudvarral rendelkezne
	Az Általános Iskola épülete nincs megfelelően akadálymentesítve, mert a főépület és az alsó épületrész összekötő járda egyenetlen, gödrös, kiemelten balesetveszélyes	Az Általános Iskola épületének akadálymentesítése pályázat útján
	Nincs a településen bölcsőde	Pályázat útján telek, vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde létrehozása
Idősek	Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt	Állandó rendőri jelenlét biztosítása, pályázat útján önkormányzati bérlakás vásárlása
	Csak a középületek környékén vannak a településen térfigyelő kamerák, az idősek biztonsága miatt fontos lenne a mellékutcákban is kamerák telepítése	Pályázat útján kamerarendszer bővítése
	Egyre több az igény a szociális étkeztetésre, amit a főzőkonyha kapacitása nem bír el	Pályázat útján főzőkonyha bővítése, felújítása
Nők	Nincs a településen bölcsőde	Pályázat útján telek, vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde létrehozása
	Az iskolai szünetekben nem tudják megoldani a nők a gyermekek felügyeletét, ahol nincs nagyszülő	Szünidei táborok és programok szervezése

Fogyatékkal élők	A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékekkel közlekedők számára	Pályázat útján járdák felújítása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A Művelődési Ház felújításra szorul	Pályázat útján Művelődési Ház felújítása
	A közösségi életben nagy hiányosság az összedőlt színpad	Pályázat útján színpad építése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és nem romák zavartalanul élnek együtt, és szoros együttműködésben vesznek részt a település mindennapi életében.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők esélyt kapjanak kitörni helyzetükből, és foglalkoztatottságukkal visszavezetni őket a munka világába.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek védelmét, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődésük biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök helyzetére, életminőségük javítására, a szociális ellátó rendszeren keresztül szükségleteik kielégítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy továbbra is aktívan közreműködjenek a település társadalmi életében, biztosítva ezzel esélyegyenlőségüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő esélyhez való juttatására, életminőségük javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
	A település járdáinak felújítása – pályázat útján – a lakosság közlekedésének biztosítása miatt	A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmas a közlekedésre	A településen élők esélyegyenlőségének biztosítása	A célkitűzés összhangban van Tiszagyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	A közlekedésre nem alkalmas járdaszakaszok pótlása, felújítása pályázat útján	Polgármester	2028. november 28..	A közlekedésre alkalmatlan járdaszakaszok hosszának jelentős csökkenése	Humán erőforrás Pályázati forrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A felújított járdaszakaszok tisztántartását a lakosság és az önkormányzat együtt vállalja	Nem releváns
	Pályázat útján Művelődési Ház felújítása	A Művelődési Ház felújításra szorul	Felújított Művelődési Ház, energetikai költségek csökkenése	A célkitűzés összhangban van Tiszagyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után Művelődési Ház felújítása	Polgármester	2028. november 28..	Korszerű, felújított Művelődési Ház, csökkenő rezsiköltségek	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek Önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
1	Pályázat útján színpad építése	A közösségi életben nagy hiányosság az összedőlő színpad	Színpad újjáépítése	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után színpad megépítése	Polgármester	2028. november 28..	A felépült színpadon újra lehet közösségi rendezvényeket tartani.	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek Önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása	A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket	Csökkenjen a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	Igényfelmérés elvégzése után képzés szervezése a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára	Művelődési Ház vezető	2028. november 28..	A sikeresen befejezett általános iskola 8 évfolyamának elvégzésével csökken az aluliskolázottak száma	Humán erőforrás, A képzéshez helyszín biztosítása, Pályázati forrás	Folyamatos általános iskolai képzés biztosítása, valamint tájékoztatás a továbbtanulásról	Nem releváns
2	Pályázat útján piactér létesítése	Nincs a településen kiépített piactér, a mélyszegénységben élők ezért hátrányban vannak, mert nincs lehetőségük a bevásárlásra.	Piactér létesítése	A célkitűzés összhangban van Tiszagyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után piactér létesítése	Polgármester	2028. november 28..	A mélyszegénységben élők meg tudnák helyben vásárolni a szükséges dolgukat.	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek Önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											

1	Pályázat útján óvodai eszközök pótlása, fejlesztése	Óvoda eszközei elavultak, hiányosak	Korszerű eszközök beszerzése az óvodában	A célkitűzés összhangban van Tisza gyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után óvoda eszközeinek fejlesztése, új eszközök beszerzése	Polgármester, óvodavezető	2028. november 28..	Az óvodáskorú gyermekek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása a felújított eszközökkel rendelkező óvodában	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
2	Pályázat útján, és/vagy társadalmi összefogással az iskolával szomszédos telek megvásárlása, ezáltal az iskola megfelelő sportudvarral rendelkezne	Az Általános Iskola udvara a tanulói létszámhoz képest túl kicsi és balesetveszélyes, az udvart bővíteni kellene	Általános Iskolában korszerű sportudvar kialakítása, balesetveszély elhárítása	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	1. Pályázatok felkutatása és benyújtása után az Általános Iskola melletti telek megvásárlása, tereprendezés, sportudvar kialakítása. 2. Társadalmi összefogással megvalósított telekvásárlás	Polgármester, tagintézményvezető	2028. november 28..	Az iskoláskorú gyermekek mozgásának/sportolásának biztosítása	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot az új udvar rendszeres karbantartása biztosítja	Nem releváns
3	Pályázat útján az Általános Iskola épületének és udvarának teljeskörű akadálymentesítése	Az Általános Iskola épülete nincs megfelelően akadálymentesítve, mert a főépület és az alsó épületrész összekötő járda egyenetlen, gödrös, kiemelten balesetveszélyes	Balesetmentes közlekedés biztosítva legyen az iskolában	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után az Általános Iskola teljeskörű akadálymentesítése	Polgármester, tagintézményvezető	2028. november 28..	Balesetmentes közlekedés lehetőségének megléte az iskolában	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot az építmény megóvása, karbantartása biztosítja	Nem releváns
4	Pályázat útján telek vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde létrehozása	Nincs a településen bölcsőde	Bölcsődei korú gyermekek napközbeni ellátásának megoldása	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után telek, vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde kialakítása	Polgármester	2028. november 28..	Működő bölcsőde létrejötte a településen	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Pályázat útján telek vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde létrehozása	Nincs a településen bölcsőde	Bölcsődei korú gyermekek napközbeni ellátásának megoldása	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után telek, vagy ingatlan vásárlása, bölcsőde kialakítása	Polgármester	2028. november 28..	Működő bölcsőde létrejötte a településen	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
2	Szünidei táborok és programok szervezése	Az iskolai szünetekben nem tudják megoldani a nők a gyermekek felügyeletét, ahol nincs nagyszülő	Iskolás korú gyermekek szünidőben történő felügyelete megoldódna	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Nem releváns	Pályázatok és szponzorok felkutatása, szünidei programok, táborok megszervezése	Művelődési Ház vezető	2028. november 28..	Gyermekek nyári felügyeletének biztosítása	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek önkormányzati részről történő vállalása biztosítja	Nem releváns
IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1	A településen körzeti megbízott lakhatásának biztosítására önkormányzati bérlakás vásárlása pályázat útján	Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt	A településen az állandó rendőri jelenlét biztosításával a közrend és közbiztonság megerősítése	A célkitűzés összhangban van Tisza gyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	Pályázat útján bérlakás vásárlása, és biztosítása körzeti megbízott részére	Polgármester	2028. november 28..	A bűncselekmények számának csökkenése, az idős emberek biztonságérzetének fokozása	Pályázati forrás Humán erőforrás Saját erő biztosítása lehetőség szerint	Az épület karbantartását és a rezsiköltségekre a fedezetet az önkormányzat nyújtja	Nem releváns
2	Pályázat útján kamerarendszer bővítése	Csak a középületek környékén vannak a településen térfigyelő kamerák, az idősök biztonsága miatt fontos lenne a mellékutcákban is kamerák telepítése	Több térfigyelő kamera biztosításával a közrend és közbiztonság megerősítése	A célkitűzés összhangban van Tisza gyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	Pályázat útján kamerarendszer bővítése	Polgármester, polgárörtség elnöke	2028. november 28..	A bűncselekmények számának csökkenése, az idős emberek biztonságérzetének fokozása	Pályázati forrás Humán erőforrás Saját erő biztosítása lehetőség szerint	A kamerarendszer karbantartását és a rezsiköltségekre a fedezetet az önkormányzat nyújtja	Nem releváns
3	Pályázat útján konyha felújítása, bővítése	Egyre több az igény a szociális étkeztetésre, amit a főzőkonyha kapacitása nem bír el	A főzőkonyha felújítása, bővítése	A célkitűzés összhangban van Tisza gyulaháza 2019-2024-es ciklusra szóló	Nem releváns	Pályázatok felkutatása és benyújtása után főzőkonyha felújítása, bővítése	Polgármester	2028. november 28..	A felújított és kibővített konyha kapacitása lehetővé teszi, hogy minden idős ember részesüljön szociális étkeztetésben	Pályázati forrás Humán erőforrás	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek önkormányzati részről	Nem releváns

				önkormányzati gazdasági programjával						Saját erő biztosítása lehetőség szerint	történő vállalása biztosítja	
	V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége											
1	A település járdáinak felújítása – pályázat útján – a fogyatékkal élők közlekedésének biztosítása miatt	A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékekkel közlekedők számára	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása a településen	A célkitűzés összhangban van Tisza-gyűlöletével 2019-2024-es ciklusra szóló önkormányzati gazdasági programjával	Nem releváns	A közlekedésre nem alkalmas járdaszakaszok pótlása, felújítása pályázat útján	Polgármester	2028. november 28..	A közlekedésre alkalmatlan járdaszakaszok hosszának jelentős csökkenése	Humán erőforrás Pályázati forrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A felújított járdaszakaszok tisztántartását a lakosság és az önkormányzat együtt vállalja	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tiszagyulaháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tiszagyulaháza község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az **58/2023 (XI. 28.)** számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Tiszagyulaháza, 2023. november 28.

Mikó Zoltán
polgármester

K I V O N A T

Tiszagyulaháza Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. november 28-án megtartott rendkívüli, nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

**TISZAGYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

58/2023. (XI. 28.) számú határozata

Tiszagyulaháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjáról

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségének eleget téve Tiszagyulaháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programját az előterjesztés melléklete szerint elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy a határozatból adódó szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Határidő: 2023. december 15.

Felelős: Mikó Zoltán polgármester

**Mikó Zoltán sk.
polgármester**

**Dr. Kiss Imre sk.
jegyző**

A kivonat hitelül:

Tiszagyulaháza, 2023. november 28.

Kékesi Henriett
**Kékesi Henriett
jegyzőkönyvvezető**